

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru“ pentru literatură 2008

Climat

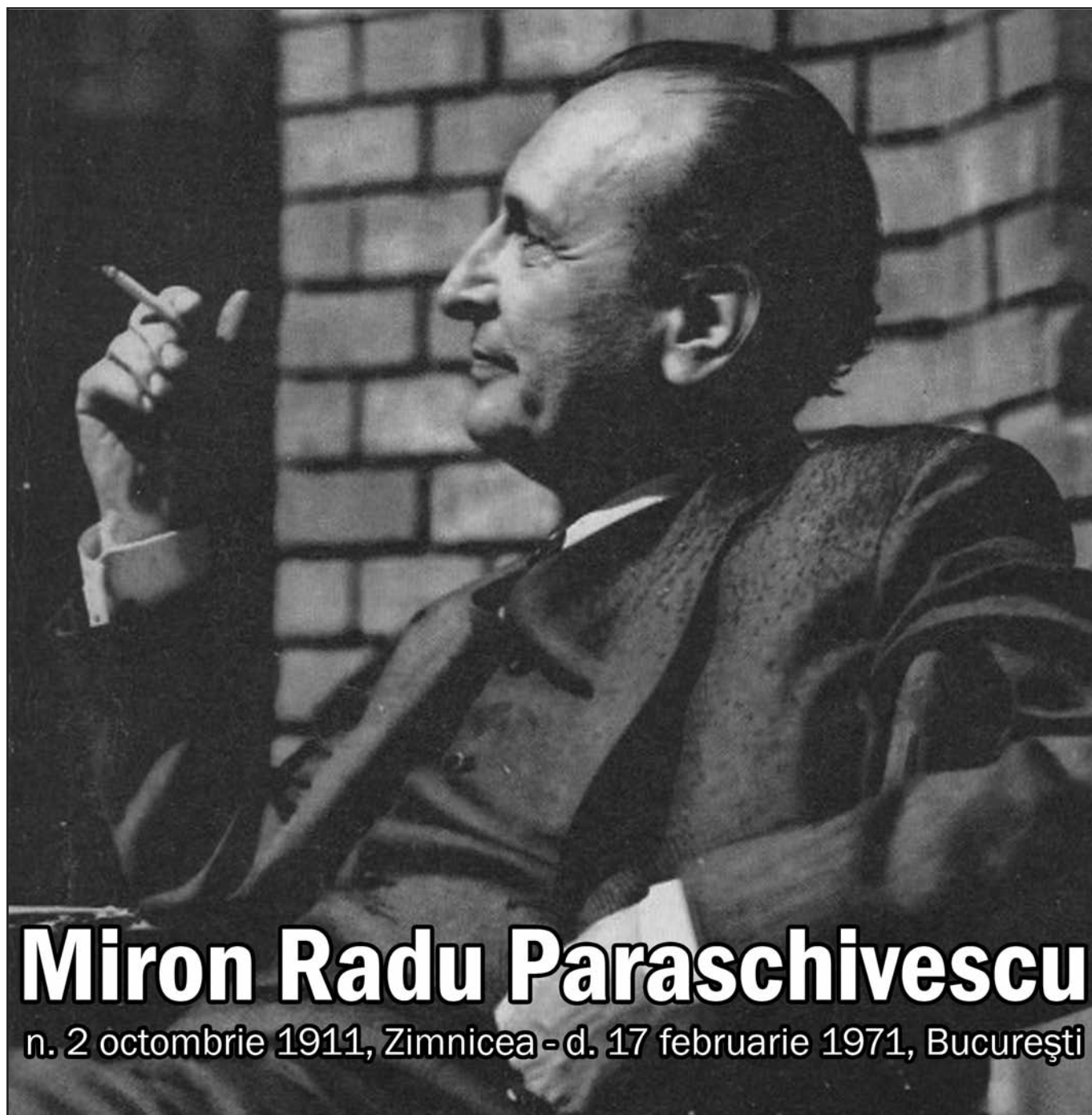
literare

47

Anul 5
octombrie
2011

Director fondator:
Ion Iancu Vale

Revistă literară și de cultură românească
Fondată: mai 2007

Miron Radu Paraschivescu

n. 2 octombrie 1911, Zimnicea - d. 17 februarie 1971, București

Semnează în acest număr...

Ion Iancu Vale	Text despre trădare și trădători	3
Ion Iancu Vale	Angoasă (poem)	3
Miron Radu Paraschivescu	Poeme	4
Mircea Horia Simionescu	Dicționar onomastic	5
Adrian Marino	Altă Românie	6
Augustin Deac	Codex Rohonczy	7
Gheorghe Constantin Nistoroiu	Crucea și Învierea în poezia Golgotei românești	8
Monica Mureșan	Victor Sterom și regăsirea de sine	9
Dan Predescu	Placido	31
Florea Turiac	Poeme	11
Melania Cuc	Imni închinați Vietii	12
Artur Silvestri	Soartă postumă, istorie stranie	12
Manea Nicolae Dan	Pasivitate înseamnă complicitate	13
Zoe Dumitrescu Bușulenga	O confesiune de excepție	14
Mihai Antonescu	Cătălina Boemei '33	15
Cezarina Adamescu	Beția primăverii sufletești	16
Dorel Schor	Avangarda nu se predă	18
Gelu Naum	Torsiunea lui Möbius (poem)	18
Elena Armenescu	Regina Maria, regină a României	19
Nicolae Nicoară Horia	Poezia mea (poem)	21
Ștefan Ciobanu	Poeme	22
Octavian Curpaș	Fereastra ochiului din mine	23
Viorel Roman	Tranziția spre Occident	24
Ștefan-Lucian Mureșanu	Amnarul și amarul gânditorului perpetuu	25
Aurora Pețan	Limba română, patria mea	26
Mahmud Djamal	Poeme	28
Sabin Bodea	Scriitorul Al. Florin Țene a primit Diploma de excelență...	29
Luca Cipolla	Poeme	30
***	Regulamentul concursului „MOȘTENIREA VĂCĂREȘTILORE”	31
Atena Gabriela Stoichiță	Zborul (fragment de roman)	32
Florica Gh. Ceapoiu	Bunătate față de semeni și dragoste pentru Dumnezeu	35
Elena Buică	Halloween - văzut prin ochii unui român	35
George Coandă	Toamna Literară Pietroșițeană „Mircea Horia Simionescu”	37
Sorana Ioniță	Vocile României în recital la Târgoviște	38
***	Regulamentul Festivalului Internațional de poezie și epigrame „Romeo și Julieta la Mizil”	39

Adresa redacției principale:

Aleea Arcașilor, bl. 36, sc. B,
ap. 23, Târgoviște, România

Telefoane:

0722 702 578, 0741 732 122

E-mail: ioniancuvale@yahoo.com

Redactor-șef (fondator): Mircea Cotârță, Redactor principal (fondator): Sbastian Drăgan

Colegiul redacțional: Grigore Grigore, Gheorghe Palel, Florea Turiac, Nicu Tănase, Lucian Constantin

Redacții asociate - România: Bacău, Bistrița, Brașov, Cluj-Napoca, București, Deva, Focșani, Iași, Suceava, Turnu Severin, Hunedoara, Mangalia, Olănești, Oradea, Ploiești, Vrancea;

Alte țări: Australia, Belgia, Canada, Danemarca, Elveția, Franța, Gibraltar, Israel, Italia, Macedonia, Republica Moldova, Serbia, S.U.A., Ucraina. - Fotoreporter: Tiberiu Rusescu.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatărilor

Tehnoredactare: Florin-Lucian Dragoș ■ 0730 863 602 ■ dragosflorinlucian@gmail.com ● Culegere text: Reta Sofronie ● Corectură: Manuela-Elena Dragoș

Revistă editată de Societatea cultural istorică „ARM” Târgoviște ■ ISSN 1843-035X

Apare sub egida Consiliului Județean Dâmbovița prin Centrul Județean de Cultură Dâmbovița și cu concursul Fundației „Renașterea Pietroșiței - Ruralia”

Text despre

trădare și trădători

Mereu părăsim pe cineva... Mereu ne părăsește câte cineva..., ne simțim trădători și trădați..., nu știi ce să crezi mai întâi, că ești trădător sau că ești trădat... Ca în parabola cu oul și găina, același cerc vicios, aceeași nesiguranță, aceeași indecizie...

Plecăm, ne rupem mereu ce câte ceva, smulgem cu rădăcini cu tot amintirile, le târâm după noi și când ne întoarcem uneori spășiți, alteori răniți, sau ne întoarcem doar așa pur și simplu, constatăm că în țărâna unde ne-am părăsit rădăcinile a crescut altceva, s-a născut altceva.

Și povestea se repetă..., ne mișcăm o dată cu planeta și în sensul ei, uneori, plini de temeritate, încercăm să o luăm invers, dar amețim, cădem. Și precis asta se întâmplă doar când nu mai știm cu adevărat care este drumul. E contra firii, contra condiției omu-

lui mic și slab și ne-ajutorat, care nu se poate integra în veșnica mișcare a planetei și de atâtea ori invers.

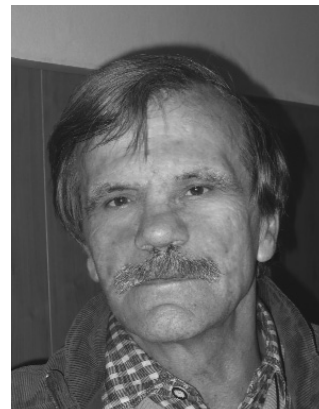
Și veșnica trădare... Trădezi ziua cu noaptea (visând cu ochii deschși). Trădezi anotimpurile pe rând, trădezi oamenii, celelalte vietăți, lucrurile, gândurile tale. Te trădezi pe tine cu tine.

Cum poți să simți aceeași bucurie sau tristețe, cum poți să ai aceleași trăiri față de atâtea situații diverse, de viață, cum poate să fie sufletul atât de nestatornic?

Dumnezeul este același pentru toți și toate, are veșnic aceeași atitudine: TACE! nu se manifestă, nu se implică, „îți dă, dar nu îți bagă în traistă”, pentru că așa vrea El și nu ne putem opune. De ce ne complicăm atunci? El ne-a dat spiritul, puterea de a

gândi, natura a făcut resortul, iar noi, imaturi și iresponsabili, distrugem adesea adevărate și inestimabile opere de artă, deturnând ordinea lucrurilor, prefigurând haosul și pieirea. Nu mai știm ce să facem cu suflitele, cu visele, cu speranțele noastre, le promitem inutil într-o falsă, absurdă și totală risipă. Și ne trezim că atunci când avem cu adevărat nevoie de noi înșine, întregi, frumoși, bogați și buni, nu mai găsim nimic acolo unde Dumnezeu a creat, dintr-o curată și nesfârșită dragoste, ceea ce noi ne-am învățat simplu și obișnuit să denumim, OM.

Alături de lene, hoție, minciună, ipocrizie și alte asemenea deplorable însușiri, trădarea, tinde să devină acum, virtute. Absurdul, ilogi-

cul dicton: „iubesc trădare dar îi urăsc pe trădători” pare să fie deviză de luptă pentru cei care nu mai au nimic sfânt, pentru care omenia, prietenia, mila, iubirea... au devenit vorbe goale sau bune doar de amețit prostimea și copiii. Căci în goana necontrolată spre autodistrugere, mânați de dorințe și interese meschine, dăruim ceea ce nu ne aparține, ne însușim ceea ce nu ne aparține, ne creem iluzii de stăpâni absoluți, paradoxal integri și morali, când de fapt am ajuns să nu fim decât niște bieți și condamabili trădători.

Publicat în cotidianul

„REALITATEA DÂMBOVIȚEANĂ”

11 februarie 1998

de o bucată de timp
nu mai are loc în propria-i casă
îl sufocă senzația lipsei de spațiu
simte mai întâi cum îl busculează cuvintele
îl împing spre pereți
îl ridică spre plafon, îl lipesc pe podea
apoi îl deranjează obiectele din jur
pat, stilou, gلاstră, cărți
care minut de minut, ceas de ceas
uneltesc și completează împotriva lui
uneori îl asaltează în crucea nopții
gnomi ciudați și grotești
ce sălășluiesc în niște catacombe
sub arcaua casei

de o altă bucată de timp
a început să-l obsedeze și exteriorul
iată, a dispărut nukul din curte
poteca spre poartă plutește în aer
nu mai este nici lenjeria de damă
de pe culmea de rufe
s-a solidificat fumul din horn
și a căzut fărâmand acoperișul
el încearcă să reziste
tuturor acestor presiuni
și dorește să se prefacă în melc
ca încet-încet dar sigur
să-și care casa dincolo
de zona de influență a morții

P o e m e d e

Miron Radu Paraschivescu

Blestem De Dragoste

Când ți-o fi lumea mai dragă,
să-ți pice dreapta beteagă
și s-ajungi, la cap de pod,
cerșetor, slut și nărod.
Din puterea ta a plină,
suptă de vreo curviștină,
să rămâi sfrijit ca paiul,
urle-ți versul ca buhaiul,
limba să ți se-mpletească,
să vorbești pe pășărească,
să te topești de-a-n picioare,
galbin, ca o lumânare!

Să nu fie boală rea,
care-n ține să nu dea!
Ardite-ar focul, mangalul,
să fii scopit ca muscalul!
Cânte-ți popa din Scriptură,
să-ți văz dafinul pe gură!
Crai parșiv, din țigănie,
că m-ai omorât de vie,
când m-ai luat din casă fată,
crudă și nevinovată,
și m-ai spintecat în două
sub cerul cu lună nouă.

Și-n loc să mă iei mireasa,
m-ai lăsat să zac borțoasă
și te-ai dus, duce-te-ar apa,
unde și-a dus mutul iapă!
Dar de-o fi și-o fi să vii,
iar în brațe să mă ții,
să-mi săruți țâța și gura

și să-mi stingi din sân arsura,
Vedea-te-aș tot cum te știu:
'nalt, bălan și cilibiu,
cu ochi arzători ca focul;
Aduce-mi-te-ar ghiocul!

Romanța

De câte ori pe înserat
În târgul mic te-am așteptat,
Când tremurând că n-o să vii
Umblăm pe străzile pustii?...

Se însera - și-n câte-o poartă
Pică domol o floare moartă
Ce risipea un stins parfum
De liliac sau de salcâm.

Prin case albe, cu zorele,
Clipea o lampă sub perdele
Și răsuna un vechi pian
Prin valul serii, sub castan.

O ceață cobora ușor,
Simțeam în suflet un fior,
Iar lampagiu-n cap de uliți
Prindea o stea în varf de sulți

Și se pierdea cu pasul rar
Prin pâcla serii, pe trotuar,
Când eu pândeam ca și-alte dăți
Pe-același drum să te arăți.

Treceam, pe gânduri, fără zor,
Plângea un greier prin mohor,
Și peste pomi domol cădea
A nopții tainică perdea.

Când te iveai într-un târziu
Prin targul ce dormea pustiu,
Pasărea ca pomii toți sunt plini
De flori, de cântec și lumini.

Zăpezi

Acum, pe-ntregul câmp n-ai să citești
Decât cuneiforme pășărești,

Dar spre-a fi scrise, trebuia să vină
Din cer, transport de liniști și lumină.

Atâta alb, atâta dăruire,
Ca un ecou din nemărginire,

Atâta alb, tot alb jur împrejur,
Dând celor vii și mai exact contur.

Septembrie

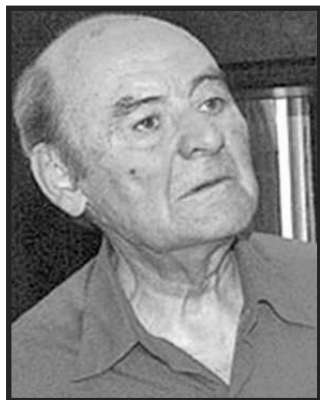
Suflet al meu, ce faci acu,
Pierdut prin lucrurile toate?
Lăsându-și soarele-n bucate,
Vara, catarg de foc, trecu.

Un greier târâie mărunț
Prin câmpul unde am umblat
Și ca un mort din somn sculat,
În toate pier și-n toate sunt.

Prin vântul serii, glasul tău
Îl mai pândesc, poate, și-acum;
O stea sclipind prin nori de fum
Târziilor păreri de rău.

Mai jos cad toate, până când,
Singur rămas la ceas târziu,
Nu te mai văd, nu te mai știu
Prin timpul ce-l aud sunând.

O, suflete al meu, învie
În lungă toamna, grea de rod,
Să vezi crescând într-alt norod
Nestinsa ta copilărie!

**Mircea Horia
Simionescu**

După ce bea, trăgea perdelele groase și se așeza pe patul încărcat cu perne, copleșită de misterul care se pregătea în încăperile viscerelor sale. Așa aștepta ore în șir, vibrând liniștită ca în apropierea unei minuni." (Alcido Salvia) **BEATRICE F.** „O știam atât de pură, de înțeleaptă, încât mă așteptam în orice moment s-o văd târâtă în capcana pe care i-o pregătea inexperiența. Când am revăzut-o, după ce divorțase, mi s-a părut că observ în lumina ochilor ei un fir de noroi, foarte vechi. Inexperiența mea de altădată mi-l ascunsese." (Matei Nord)

BECA Suavă la zece ani, mătăhăloasă la douăzeci și doi, spiritualizată la cincizeci.

BELTRAMO Italic, grandios, condotier, purtător de spadă grea, armură și hotărâri aprige. (Vezi, mâine după-masă, Piero della Francesca în catedrala de la Arezzo.)

BEN Mic funcționar, persecutat de viziunea masacrului.

BENEDETTO Întotdeauna salvator, fără voia sau știrea lui: un

tată bogat, bătrân și fără moștenitori este, într-un târziu, blagoslovit pentru eforturile sale, dobândind un fiu. Îl botează Benedetto. Pierzând sânge la naștere, o mamă scapă totuși din învâlririle morții. Fiul se va numi Benedetto. Trădată și batjocorită, o tânără întârzie să se sinucidă. Copilul nelegitim și mama sunt înconjurați în chip neașteptat de dragostea nesperată a tuturor. Băiatul se va numi Benedetto.

BENEDICT Bărbăția întruchipată. Mâna lungă, frumoasă, cu unghii alungite. Privind-o în liniștita ei așteptare, poți fi convins că stăpânul său are o bărbie sculpturală, obraji expresivi de mongol. **BENEDICT R.** „Un adevărat cavaler, un cardinal al voluptății." (Alexis Perron)

BENEDIK Ca o albina tăvălită într-o grămadă de ipsos, straniul Benedik iese din muzica prăfuită a lui Hindemith tremurător și ireal.

BENITO I. Aristocrat, cu obraz imobil, cu privire de inspirat, purtând pe cap pălărie verde. Amprenta pasului său - o veche stemă regească. II. Benito Mussolini. (Vezi **NAPALONI BENZINO** în Dictatorul lui Ch. Chaplin.)

BENONE Un Benone în balcon: avocat pensionar (aproape nouăzeci de ani), citește cărți polițiste, bea ceaiuri laxative și mănâncă salată de păpădie. Un Benone

în cotețul de dedesubt (aproape nouă ani): lăptos, leneș, nu citește, nu bea ceaiuri, nu mănâncă salată. Lătră.

BENVENUTO Un vas: Ce linii!

BENVOLIO Acor-dând acest nume fiului dumneavoastră, rezolvați anticipat jumătate din problemele spinoase ale vieții lui și-l înconjurați de o bunăvoință generală.

BENIAMIN Refuzând de tânăr metafizica, nu s-a întrebat niciodată de unde îi vin dexteritatea și precizia, în mai toate întreprinderile biografiei sale. A așezat moale mâna pe șurub și șurubul a început să se învârtască, prinzând sigur șipca de metal în scocul macaralei; a întors leneș degetul și de sub buricul lui s-a și alcătuit un giuvaer complicat, miraculos; crezând că se așează într-un fotoliu, s-a lăsat somnoros pe canapeaua limuzinei și toată greutatea trupului a coborât în laba piciorului, apăsând până la fund acceleratorul: a șofat perfect, din prima clipă, și nu s-a dat jos până n-a dat ocol Europei, faptul și distrându-l întrucâtva. S-a trezit într-un birou larg, între oameni gravi, și, cum prima vorbă i-a ieșit răstită, a simțit plăcerea de a continua discursul categoric, puțin lătrat. Cum era vorba despre un mărunț funcționar, a hotărât, printre altele, să-l

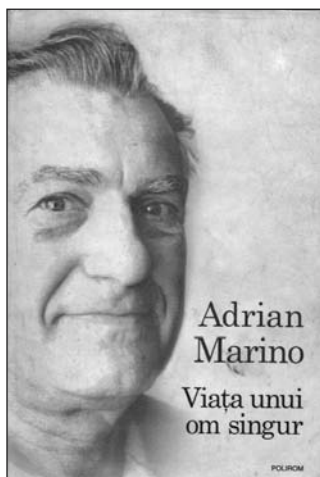
mute la Afumați, iar în schimbul lui să numească un frizer specializat în tunsori plastice. A deschis o ușă și a observat - minune! - că și alte uși se deschid, pe rând, frumos și cât se poate de îmbietor. A cântat sub masă la un șpriț și, alături, sala Ateneului a izbucnit de îndată în aplauze entuziaste, critica fiind unanim de părere că are o voce minunată, emoționantă îndeosebi în registrul grav.

De la o vreme vin la ușa dinspre grădină oameni care poartă saci cu făină, pachete cu brânzeturi, coșuri cu ouă și câțiva curcani îngrășați la o fermă a statului, cerându-i în schimb puțină bunăvoință. Le-o acordă cu plăcere, pe loc. Nu se întreabă nici de unde, nici cum, nici pentru ce. Repune simplu și moale mâna pe căpățâna șurubului și șurubul se învârtește perfect în alveola alunecoasă.

Activitatea aceasta nu-l obosește și, după o săptămână de lucru susținut, pretinde că n-are nevoie de duminică.

BERENICE din familia Beatricei, Eunice, Euridicei - femei suave și nobile, originare din cetăți mediteraneene. Berenice - înger roz, angelic, de o miraculoasă prospețime. Spre deosebire de Eunice și Euridice, e mai gravă și mai voluntară; față de Beatrice, mai pământeană.

Va urma

Adrian Marino

Recunosc, în același timp, și toate păcatele politicii românești în genere: reforme rapide, nestudiate, adesea copiate. Dorința de a ne îmbogăți rapid, peste noapte, pe spatele statului. Lipsa oricărui prestigiu al noțiunii de competență și competitivitate și multe, multe altele. Toate m-au dezgustat și m-au îndepărtat definitiv de viața politică. N-o pot schimba. Este evident. Dar nici eu nu sunt obligat să mă adaptez ei și s-o accept așa cum se prezintă. Adică lamentabil. Și am tras toate concluziile...

O altă Românie, în esență citadină, presupune în mod necesar și o altă cultură. O Românie culturală, abstractă și ideală, utopică și la fel de irealizabilă. Un pur „vis” pașoptist, dar tenace și obsesiv. O preocupare și o idee veche. Chiar foarte „veche”. Dovadă că încă în urmă cu trei decenii, am publicat împreună cu Ion Negoițescu și Petru Popescu, o pagină manifest în România Literară, sub genericul Datoria față de

Altă Românie (13)

oraș. Doar că noțiunea de „nouă cultură” este mai largă decât cea de „literatură”, fie și „citaadină”. Civilizația este pentru cei mulți. Cultura este pentru cei puțini. Iar cultura, în concepția mea, este pentru și mai puțini. O văd, o doresc, o preconizez, aș spune cu ardoare, în primul rând, cât mai solidă, de nivel mediu cât mai ridicat posibil. Rezum, reiau și sistematizez, după cum se observă ușor, idei reafirmate și anterior. O cultură care să aibă propriile sale lucrări de referință fundamentale. Sinteze și nu fragmente. Construcții și nu improvizatii ocazionale. O cultură, în același timp, bine personalizată și necolonizată. Cu personalitatea sa. Dar, în nici un caz etern folclorică, poetică, „orfică” sau altfel. Eternii cântăreți din frunza ai Europei? Pentru nimic în lume!

Evident, o astfel de concepție culturală se lovește de doi adversari redutabili și ireductibili, care, practic, o sufocă, o distrug în germene. Primul este tradiția mării prese de formație utecistă, gen Ion Cristoiu, Cornel Nistorescu (amintiți și anterior), dar și D. Ținu, Cristian Tudor Popescu. Visceral comuniști, antioccidentali, antiamericani, de o agresivitate și o aroganță fără egal. Pe listă trebuie trecut și un anume Bogdan Chirieac, tot de la Adevărul, de o rară sufi-

ciență. Evident, siguranța și superioritatea pe care ți-o dau media moderne, marile tiraje, audiența națională a TV. La polul opus, presa de dreapta, patronată și inspirată de marele mit Nae Ionescu, excelent demontat în Sfera Politicii (VII, '99) de George Voicu. O aberație sinistră a acestui mit este și teza „orașului parazitar”. Deci o Românie eternă de ciobani, de „săteni” în opinci și sumane. Derivatele sale noiciste sunt incluse. Orientarea este profund antiliberală, antidemocratică, plină de mofturi mistico-spiritualiste gen „omul ontologic” și altele. Nu contest: mistica și ocultismul „se vând”. Dar și stupefianțele se vând, cu aceleași efecte negative. Trebuie precizat neapărat că această cultură este prin definiție laică, raționalistă, fără monopoluri religioase, orientată în sens criticist și nedogmatic, pluralistă, adeptă a libertății de gândire, profund tolerantă și descentralizată, policentrică. Îmi propun să dezvolt, cum am mai spus, toate aceste idei. Și alții simt nevoia unei alte priviri retrospective și reevaluări critice (Ana Blandiana, O istorie scrisă de alții, România liberă, 10 aprilie 1999; Alex Ștefănescu, O tragedie care a rămas nepovestită, în același ziar, 26 mai '99 etc). Pentru ele am fost atacat și insultat adesea. De fundamenta-

liștii ortodocși, de un personaj caragealesc, din Constanța, un anume „senator” Dumitrașcu etc. N-am răspuns nicio dată.

Sunt integral de acord cu o altă opinie exprimată în presă: „Va fi de luptat împotriva tuturor fundamentalismelor, extremismelor, a tendințelor autoritariste, antidemocratice, contra urii în viața publică” (Adevărul, 14 mai 1997). Operație extrem de dificilă într-o țară fără tradiții democratice, liberale, civice.

Din care cuuză, „simpatizez” cu Ionic Hutirolc, aș spune proorwollnnn (vezi Ferma animalelor) gen Din (ara măgarilor do Ștefan Xolotin. O KomAnin antipseudo, antiimprovizatie, antiambiguitate, antiduplicitate, untiaimuluro. Douft aspecte îmi sunt mai ales profund odioase în societatea românească: lucrul de mântuială, superficialitatea în toate domeniile și sistemul do relații faini-lial-personale. De rude și cumetri, de veri și fini, de cea mai pură OHonță de clan țărănesc. Prin el se „rezolvă” totul. Se sfidează orice normă, orico ordine legală și administrativă. Ce se poate aștepta, inclusiv în cultură, într-o țară unde Salvarea aruncă un muribund pe trotuar, în fața casei salo, iar salariații unei întreprinderi particulare bat pe directorul ce-i obligă să lucreze efectiv șase zile pe săptămână bine plătite?

Va urma

Augustin Deac

De menționat că materialele pe care această Cronică românească le conține sunt apreciate de specialiști ca aparținând secolelor XI-XII e.n. Iată, așadar, cum păstorii valahi "vagabondând cu turmele lor peste văi și munți", după aprecierile ofensatoare ale unor istorici maghiari, pe lângă faptul că erau creștini de peste un mileniu, ei aveau și o clasă intelectuală de înaltă valoare, care folosea de secole și milenii scrisul într-un alfabet propriu strămoșilor lor autohtoni getodacii, considerați "barbări", în scrierile vechi. Dar nu numai scrisul, adică literele erau cunoscute de români, ci, după cum se vede din cele 81 de miniaturi care însoțesc această Cronică românească, aceștia știau chiar să și deseneze scene din viața religioasă și laică a poporului roman, încă din secolele XII-XIII.

Dar, spre surprinderea multora, nu numai atât! Mai mult, la pagina 212 a acestei Cronici românești s-a descoperit și o "notație muzicală

O cronică românească însumând 448 de pagini, din secolele XII-XIII, scrisă în limba română arhaică cu alfabet geto-dacic.

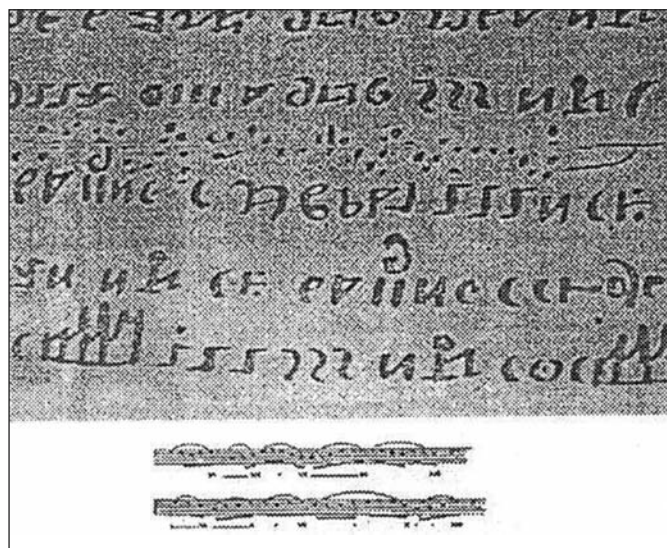
Codex Rohonczy (7)

veche de tip gregorian" - după afirmația specialistului muzicolog român, profesor universitar dr. Gh. Ciobanu, de la Conservatorul "Ciprian Porumbescu" din București, care nu numai că a

e.n. Concluziile acestuia, publicate în revista "Muzica" nr. 2/1990, sunt edificatoare pentru relevarea vechimii și a nivelului cultural al poporului român din vechea vatră a Daciei.

noastre". Dacă la aceste concluzii, deosebit de valoroase, adăugăm și cercetările specialistei Viorica Mihai-Enăciuc, care a comparat conținutul melodiei din Cronică românească cu textele asemănătoare existente din Europa Occidentală, se ajunge la concluzia că textul, scrierea și melodia din Cronică română sunt dintre cele mai vechi de acest gen din Europa. Până în prezent, precizează Viorica Mihai-Enăciuc, se cunoaște pe întregul mapamond numai muzica unui singur vers, datând din secolul al XII-lea, găsit într-o parohie, după un cântec de Gesta Andigier, și figurând printre digresiunile muzicale din Jeu de Robin et Marion de Adam de Halle. După cum consemnează amintita cercetătoare, "avem întreaga dimensiune a nivelului de cultură spirituală românească". O dovadă incontestabilă a adevărului istoric că poporul român este unul dintre cele mai vechi popoare ale lumii, din ale cărei cultură materială și spirituală s-au înfruptat din plin multe alte popoare, precum și seminții migratoare, printre care și triburile barbare slave, bulgare și ungare.

Va urma

**Notația muzicală
Cronică românească din sec. XII.2**

studiat notația muzicală ce se află introdusă între două rânduri scrise ale cronicii, dar a transcris melodia, caracteristică marilor și renumitelor repertorii ale corurilor românești de pe vremea strămoșilor noștri autohtoni, și care poartă textul unui jurământ al tinerilor vlahi ce-și apărau patria, aflată în mare primejdie.

Prof. univ. Gh. Ciobanu subliniază că notația muzicală în care s-a transmis melodia era folosită în secolele X-XII

"Mărturiile privitoare la cultura muzicală de pe teritoriul vechii Dacie - subliniază prof. univ. Gh. Ciobanu - atestă, fără îndoială, că aceasta este anterioară erei noastre. Pentru că dacă Hora noastră tradițională strămoșească și dacă avem în vedere că Hora practică în vechime era însoțită, ca și astăzi, de muzică, trebuie să admitem că muzica este practică de populația de pe aceste meleaguri cu cel puțin 2000 de ani înaintea erei

**Gheorghe
Constantin
Nistoroiu**

Ion Golea provenea din buchetul de țărani înmiresmați de pe Târnavă Mică. A crescut cu dragoste și cu credință, strălucind în toate. Chemarea de sus la ales pentru rostuirile dreptății Neamului. S-a dăruit cu toată ființa sa cerului divin și pământului său drag și sfânt. A plătit cu viața, curajul, demnitatea, credința și dragostea sa. Cioplit din voioșia cristalină a cerului, Ion Golea a înmugurit în pădurea verde de la Fetea. În el nu s-a prohodit senzația primejdiei, căci s-a durat haiduc al cruntelor bejenii, care s-au ridicat împotriva rânduielilor creștine. Și-a încropit din descătușări cărări de luptă pentru a deschide zările speranțelor. Și-a zăvorât toate filele din albumul destinului cu pecetele credinței Zilele sale, cenușeresele, le-a mocnit în psalmi dreptății, le-a tivit cu raze și le-a brodat primăverii sale. Din dorurile treze a împodobit mângâieri de zori, iar trilul sfânt de ciocârlie, i-a

Crucea și Învierea în poezia Golgotei românești (5)

presărat voioșia cu o luncă de flori. Neastâmpărul tinereții i-a adunat gândurile, l-a înmiresmat cu nădejdi de tandafir, risipindu-și visurile rupte. Ca un potir de cer și-a pregătit denia mare, cu fruntea lină și catifelată scaldată-n picuri de lumină.

Se lasă noaptea peste sat/ grea, un munte de basalt,/ și-n pas cu ea, din salt în salt,/ fluera vânt: s-a desprimăvărât.../ Pe ulițele lungi se mișcă,/ umbre-ntrupate, fără glas,/ din deal coboară'n ritm de pas,/ dăngăte ce din tăcere mușcă.../ E denie... și-s multe evanghelii/ la slujbă, e Joia Mare;/ Iuda este gata de vânzare,/ Iar Petru azi e simbolu`ndoielii.../ Doar codrul înverzit suspină'n vânt/ de durerea proprie-i vieți,/ căci mugurii sunt singurii asceți/ cari știu să-și țină gruel legământ. (Denie, Joia Mare 1947).

Pe sânul rozaliu al primăverii se aude un glas de heruvim și sus, Bolțile de borangic ale cerului se scutură peste cireșul amărui al grădinii. Privirea sa ca o ie ațintită pe liliacul înflorit se leagănă-n cântarea privighetorii, iar din

lanțurile de tăceri și-a năruit fulgere de-nvieri.

Din orga milioanelor de piepturi/ cresc psalmii biruinții asupra morții;/ sunt Paștile: e soare, cânt și jocuri,/ Pe scene planetare de gând, se joacă însă tragedia sorții./ Doamne, mi-e inima pădure de Golgothe,/ și buzele s'adapă cu foc și cu oțet,/ și'n coasta lumii toate/ se'mplântă al durerilor stilet./ De când din veșnicia fără țarmuri, /se nasc mereu puzderi de popoare,/ trec toate sub a suferinței flamuri,/ și glasul tuturor vuește de`ntrebare:/ De ce numai prin moarte se învinge moartea?/ Și greutatea pustie a mormântului?/ Și ușa car duce în lumea cea/ plină de chinul luminii și-a duhului? /De ce martirul își rostește ultimul discurs,/ prin gălgăitul sângelui ce curge?/ De ce al vieții tragic curs,/ Din Niagara morții apale își strange?/ Pentru tot ce-I pe pământ există o`nviere:/ În mugurul tinereții, în tinerețea anilor,/ doar pentru zilele pline de fiere,/ Nu găsim floarea grea de înviere a primăverilor. (13 Aprilie 1947, Sfintele Paști).

Virgil Maxim, luminător de neam și de țară și-a închinat toate năzuințele credinței, sculptându-le candelă sufletului în care a aprins Aura Fecioarei din Icoana Iubirii Mirelui. Dintru început și-a plămădit cântarea, devenind un nuntaș al cerului. Isihia voinței sale, ca un dangăt de clopot împresoară patima telurică a visului, răsfărând în flautul ploii. Nădejdea trezită în cântecul mierlei s-a cuibărit în ciutele zorilor vestind sărbătoarea Cosmosului. Din limpeziri de ape și-a zăgărit gândurile, prinse-n hora luminii Cuvântului. Mireama pământului s-a rostogolit pe urmele pașilor lui, într-o strigare de colind. Focul mâniei i-a pictat în suflet Icoana iertării. Viigoarea sufletului vioară răsună în răvașul anilor albi, imnul tinereții. Noptile albe ale crezului său, trec pe lângă el în straie de nuntă, urcând pe colinele codrului înverzit, împodobind turelele cu cântecul privighetorilor, pregătind întâmpinarea Nuntii Cerești.

Va urma

Monica Mureșan

Geometria fumului*) este un volum de poeme al căror text încifrat, oracular își face sieși binele de a decodifica semne și sensuri fie printr-un final bine ales, fie prin mesaje-semn plasate în text - „esențe în salturi/între litere/duhul flămând”-, cum bine punctează septuagenarul poet, prozator și critic literar Victor Sterom. Trăitor „într-un teatru de umbre”, poetul nu este totuși pesimist, el știind intuitiv dar și prin lecțiile de viață că totul vine-revine, viața având un anumit ritm al binelui și al răului ce se supun, acestea, la rândul lor, regulii unei ciclicități conform căreia „lumea se reia”. De aici se hrănește și se dezvoltă filosofia sa proprie – ca dealtfel a fiecărei entități aparținând cu trup, suflet și spirit și văzutelor și nevăzutelor. Și care filosofie alimentează în fond speranța ce se întrevade în promisiunea existenței. Sunt adâncimi filosofice atinse prin înțelegerea legii cauzalității, a continuum-ului viață-moarte; și nu atât prin extaze mistice ori meditații sau tehnici de meditație, cât prin experiență, analiză și sinteză, abordare cu stăpânire de sine, cerebrală, a cauzei și efectului. Omul-poet matur e dedublat de seniorul înțelept – deși adesea senectutea apasă ca o lespede: „merg și plâng acel fragil trup/care-mi tremură-n mâini/ca o limbă de clo-

Victor Sterom și regăsirea de sine

Victor Sterom, Geometria fumului,
poeme, carte apărută sub egida
Bibliotecii Revistei Sinteze, Ploiești, 2011

pot/cuprins de rușine...”. Altădată el singur se confesează cu mult curaj: „am devenit piatră bătrână”. De fapt, Victor Sterom își plasează în această carte cuvintele ca niște marcaje de ghidare pentru eventuali drumeți prin călătoria vieții, ce se vor orienta pe același traseu existențial ca autorul. Sau, de ce nu, cartea în ansamblul ei este un testament liric. În acest sens, multe din notațiile sale filosofice sunt suportul pentru niște arte poetice plasate discret ca niște jaloane pe care un drumeț-urmaș-cititor le va observa dacă este atent.

Este bine redată starea de accedare în netimpul stării de somn ori a vizionarismului unui univers lăuntric, în care se privește cu gândul, nu cu ochiul, acesta din

urmă șoptind și nu privind: „spun această întâmplare/în șoapta ochilor/care se pierd/în geometria fumului...”. În acesta vede „moartea/inversând clipele”. Cu o mare stăpânire de sine, el nu numai că își prevede sfârșitul, dar și-l și pregătește printr-o înțelegere superioară a semnelor apropierii. Astfel omul se împacă nu numai cu soarta, dar își sondează și destinul de dincolo, preocupat să lase ceva important în locul său. Ceva care să facă diferența sau, cum se spune, un semn că nu a trăit degeaba. De fapt, poetul nu e preocupat atât de ultimul drum, cât de marele salt. De aceea își analizează până la obsesie clipele de viață și chiar se întreabă, retoric: „Să cred că m-a căutat cineva?”. Divinitatea este privită, plastic, prin

reprezentarea ei drept un timp alb (alb egal puritate) cu care se află într-o legătură directă: „se uită în sineami/semnul timpului alb”. Pe de altă parte, după ce a atins o stare de interiorizare, poetul este conștient de căutările sale, de aceea și recunoaște: „în absența privirii tale/sunt veșnic/la răscruce de drumuri”.

Și ca într-o artă a divinației, V. Sterom citește în semnele timpului alb, întrezărind o cale de mântuire liniștită, calmă, încălzită de focul inimii sale iubitoare de viață și lume. Drumurile din poezia sa se află între cer și pământ, vis ori somn și trezire, zăpezi și ierburi fragede, trepte de vârste și timp putrezit, acestea toate fiind, cu alte cuvinte, tot atâtea metafore ale condiției umane dar și a înălțării splendidei ființe umane încă din timpul vieții prin aspirații și țeluri, prețuind valorile morale umane; iată în puține cuvinte cum este redată nobila misiune a umanității: „... să plângem/să spunem în gând că suntem/pe un drum fără capăt/că purtăm răspunderea/celor mai slabi/să-i ducem mai departe...” (Să reușim împreună). Fără a se manifesta pe scena vieții printr-o religiozitate zgomotoasă, găsim aici declarația sa bărbătească și sinceră de iubire față de Dumnezeu. El caută nu atât confirmarea cre-

**Continuare în
pagina 21**

Dan Predescu

Stând de vorbă, așezat pe stivă, cu macara-giul de pe podul rulant de deasupra lui, a înregistrat mașinal, cu coada ochiului, că un muncitor își făcea de lucru cu un cablu la capătul celălalt al grămezii. S-a ridicat brusc și s-a tras în lături chiar în clipa când țevile s-au prăbușit, zguduind pământul, chiar în locul unde se aflase el cu o fracțiune de secundă mai devreme. A rupt-o la fugă, îngrozit mai degrabă de faptul că, la intrarea în depozit stătea scris, mare, că staționarea printre stive era interzisă. Voiau să mă omoare, nenorociții. Și ăloră din depozit le-ar fi dat casă, probabil, sau butelie de aragaz.

La uzină, mai ales în depozitele de țevi și de „tablă” de oțel, groasă și ea, uneori, de zece-douăzeci de centimetri, se mai întâmplaseră asemenea accidente. Întotdeauna, milițienii care le anchetau, după aceea, o făceau din biroul directorului, iar pe, vorba vine, martori îi chemau doar la urmă, să semneze niște declarații gata scrise. Pe director îl

chema Zainea și era un fost ofițer, fusese comandant de batalion disciplinar.

S-ar putea spune, însă, că într-adevăr speriat n-a fost Marcel decât după ce a băut o sticlă de coniac cu Zarcaleu, tot un fost militar, mai exact, fost ofițer de Securitate, care, acum, era și el șef peste o magazie.

Probabil că Zarcaleu voia, sau fusese pus să-l „tragă de limbă”, să descopere motivele ascunse pentru care un ditamai titratu’, licențiatu’, și-a găsit de lucru aici, la Depozite, unde nu se aflau decât muncitori analfabeți și șefii lor de echipă, care erau, de regulă, milițieni pensionari. Dar se cam supraestimase, nu mai ținea la băutură ca în tinerețe, acum se făcuse Manga Cum Laude după două pahare de Tomis, zice Marcel. Așa că, în loc să continue cu întrebările meșteșugite, începuse să se dea mare, să povestească din trecutul lui aventuros. De pildă, cum a căpătat prima lui decorație, în 1952, când era tânăr sublocotenent, abia ieșit de pe băncile școlii militare. Asta s-a întâmplat cu ocazia asanării Cociocu-

lui. Balta Cocioc, acasă la Zaraza, cum o numea Zarcaleu, pe locul unde se găsesc astăzi Parcul Tineretului și fostul Palat al Pionierilor din capitală, era o mlaștină pe malurile căreia își făcuseră sălaș țigani și o grămadă de alți dezmoșteniți ai sorții aflați, de regulă, între două popasuri la pușcărie. Locuitorii Cociocului speriaseră Bucureștiul cu tâlhăriile și crimele lor, mai ales că asta era la puțin timp după război, când încă se găseau arme la tot pasul.

Așa că noi a trebuit să continuăm ce începuse Antonescu, a spus Zarcaleu. Într-o noapte, am încercuit balta și am început să golim coșmeliile. Bărbații în dreapta, femeile în stânga și gata, sus în camioane, direcția Bărăgan. Acolo unde aveam informații că s-ar găsi aur sau dolari, încercam toată familia într-o singură mașină. Am avut doi-trei oameni înjunghiați, dar și țigani au murit câțiva. Un caporal a încasat un cuțit în spinare când s-a băgat să-i smulgă copilul din mână maică-si, care voia să-l rupă-n două, ca pe o porție de carne de pasăre...

...Vopsitoria de la uzina lui Marcel, unde lucrau numai fete, cică acolo era muncă ușoară. În realitate, acolo respirai vopsea, nu aer, iar fetele acelea de 18-20 de ani, abia venite de la țară, o cam mierleau după aceea, pe la patru-zece de ani, ba de cancer, ba de diverse altele la fel de sexy. Și ă propos de sexy: la vopsitorie, schimbul trei, de noapte, n-a durat prea mult. A fost desființat după doar câteva luni, din cauză că mai toate controalele conducerii le găseau pe vopsitoare făcând amor cu colegii lor de la turnătorie de alături prin burțile imenselor cazane de termocentrală pe care tocmai urmau să înceapă a le vopsi, dar nu mai ajungeau să pună mâna pe pistolul de vopsit, ocupate cum erau cu alte alea.

ala turnătoriei, cu ferestrele-i înalte de zece-cinșpe metri, sparte, fără nici un ochi de geam întreg. Iarna, când afară erau minus nu știu câte grade, din față, dinspre gura cuptorului, venea o boare de vreo șapte-opt sute de grade, tot Celsius și ele. Așa că muncitorii de acolo, pe care Marcel îi întâlnea aproape totdeauna desculți, căci nisipul de pe podeaua halei era mereu cald – și aproape dezbrăcați, sau îmbrăcați în niște rupturi incredibile de salopete străvechi, se aflau, iarna, cu fața îndreptată spre deșertul Kalahari și cu spatele spre gheturile Polului Nord.

Poeme de Florea Turiac

piață de lux

nu spargeți geamul de cristal al conștiinței
căci el este mereu transparent
mai ales atunci
când suntem deșelați de gânduri binevoitoare
cu ordinea contagioasă din faptul divers
care se comercializează acum numai la kilogram
prin mai toate tarabele de elită
pregătindu-ne pentru marea evadare
din melancolia exactă
în grădina frământărilor
căzute în extaz după ploaia convingerilor
căci curcubeul lipit de burta cerului
ne face cu ochiul pitit în culorile pure
numai așa
să ne mai consume din desăvârșire
când cocoțați pe semafoarele nerușinării
credem că suntem niște migratori
către piața de lux a îndoielii
parcată la jumătatea zorilor
guvernați încă de partea nevăzută a lunii
urmele trecerii noastre prin dughenele scrisului
poate nu se vor șterge niciodată
căci scrierile au fost prea fotogenice
din disperare

afaceri

azi noapte
am continuat să fac afaceri pe furiș
cu poezia
și după un calcul al naivității
m-am pomenit mai bogat cu o bucată de toană
conservată-n tre pleoape
ca într-o ghilotină onorabilă
în rest
așezam pe scena sacrificării
o întreagă armată de cuvinte
care luptau pentru independența zahărului promis
înțeleptului
dispus să însănoșească siguranța bunului-gust
păstrat cu străjnicie
pentru a fi pus la dispoziția dumneavoastră
când vreți să cochetați

cu civilizația impusă de spinii trandafirilor curajoși
nu văd niciun fel de primejdie
căci la masa societății stau așezați clasicii
așteptând răspunsul didactic al curajului
față de prețul regretului
a insului care a scuipat
pe obrazul răbdării
comercializându-l pe tarabele sfintelor pretexte
care încă păcălesc fericirea jucată la zaruri

rușinea de propria umbră

la sate oamenii se trezesc
din orgoliu
cu mult înainte de ivirea zorilor melancolici
la primul cântat al cocoșilor inteligenți
care bat din aripile împodobite cu pene de trandafiri
gata să-i pornească la drum cu gălăgia lor frenetică
pe ogoarele bătătorite de tălpile goale
încă din copilăria blândă
ocupându-se cu domesticirea mecanicii puterii
ei cred în lauda câmpiilor lungi
plânse din plin cu roade bogate
așezate-n hambarele intrării din zona fertilă
căci lor le este rușine de propria umbră
când stă nemișcată sub soarele lumii
mereu
acest spectacol se dă pe datorie
și este admirabil când este știut pe dinafară

În acest timp

în acest timp
mânjit cu noroiul democrației
și umflat la foalele modernismului spațios
pentru modificarea genetică a naturii
doar noi
oamenii simpli și nedumeriți
suntem gladiatorii care încă luptăm
să învingem tigrii
care stăpânesc gunoiul din imperiul lăcomiei
înfiptă adânc în coasta de lut a sărăciei
europa înghite și ultima sămânță de speranță
adunată cu greu din câmpul nădușelii ucise
de vraja unor vorbe ajustate cu fiere
care ne vor animale puse la jugul disperării
să traversăm oceanul sângelui
bătătorit de scârțâitul îngenungherii totale
amin
căci aici toată libertatea poate pieri pe limba ei
atunci când este cusută cu sacrificiul pielii
jupuită de pe talpa boschetarului
care rățăcește la braț cu inutilitatea
prin mocirla nopților albe

Melania Cuc

Parcă anume pentru a-i da cu tifla vieții, care s-a purtat cu el ca și o mașteră, poetul Marin Toma se “bate” în Cuvinte, nu în arme letale, cu lumea care, mai repede îl judecă în loc să-l aline.

Cu duioșie și versificație de modă veche, autorul șlefuieste diamnate verbale, le prinde în montura versului clasic ca într-o tiară, pe care o dăruiește Femeii.

Teama, speranța, dezamăgirea, toleranța și sentimentul iubirii, puterea sacrificiului, toate stările umane sunt accesate și așezate în albia versului, care curge domol, fără cataracte, fără vârtejuri, precum Ialomița, râul lângă care și-a ales să trăiască.

Insomniile preschimbat în sintagme, dulcele-amar al singurătății înflorind spernațe dar și dezamăgirea care îi stă mereu, ca un bolovan de sare deasupra capului, toate sunt motive potrivite pentru a alcătui adevarate declarații de dragoste.

Uneori, cu încredere aproape juvenilă, alteori cu umor și forță intuitivă, poetul face din pa-

Imni închinați Vieții

LA POARTA SUFLETULUI

poeme - autor Marin Toma

gina cărții sale un spațiu de desfășurare a evenimentelor diurne.

Ca într-un jurnal intim, semnatarul poemelor este subiectiv, forma poemului, de o simplitate dezarmantă adesea, te determină, ca cititor, să intri în sfera afectivă a autorului, să re trăiești pe cont personal sentimentele umane ridicate la rang la Artă.

Marin Toma, omul care a coagulat în jurul său nucleul publicației DOR DE DOR, cel care a înnobilit spațiul Barăganului cu sintagmele scriitorilor români de pretutindeni, face în volumul de față o interacțiune de nobilă stare; nu este fericire, nu este angoasă, este Viața unui Om care se bate cu zeii pentru picătura de fericire ce i se cuvine.

Într-un tandem vechi de când lumea, bărbat și femeie, într-un spațiu cu elemnetele vitale perschimbat în literatură, autorul cărții de față este delicat dar și aspru, un

bărbat ce-și duce vocația dincolo de puterile fizice.

În poeme ca “Sub ramura de măr” sau în „Mai lasă...”, liniștea nostalgică cuprinde în țesătura ei locul pe care, ca oameni, îl aveam și îl purtăm fiecare în suflet, un loc comun și un sentiment general valabil; vârfuluri ale aceleași lance, cu care poetul ucide balaurul tristeții.

Ca într-o arcă argonautică, alături de alții dar atât de singur în călătoria sa spirituală, poetul se folosește cu voluptate de sentimente, închizând cerc în cerc, desăvârșind experimentul inițiat.

Marin Toma este un migdal uriaș în centrul Bărăganului, deși furtuni nebune au rupt din „crengile”, sale, el este de neclintit și ...înflorește, rodește poeme și prietnii literare.

Opera sa este una asemenea țărânei din livada cu merii acestei toamne, litera-i aproape țărânească în fibră, este

scrisă cu cerneala cerului de la miezul nopții, ȳdată cu roua de dimineață.

Aparet desuetă, scrierea lui Marin Toma deschide breșă spre lumea modernă de astăzi, face legământul modernismului cu natura, cu simplitatea Omului care nu mai are nimic de pierdut, și care, în fața foii albe aflându-se, scrie cu sufletul în palmă.

Bucuria comunicării în vers este ca o terapie a inimii, leagă frate de frate prin cuvinte și nimeni nu mai este singur în clipa Creației.

Un poet cuminte, un fel de cumințenia-țărânei este Marin Toma, gânditorul care nu se lasă prins în voretzul mașinariilor inferanale ale momentului, rămâne ceea ce a fost Omul în chintesența sa primordială: o valoare.

Artur Silvestri

Nimic nu păru, astfel, întâmplător căci însăși enigma acestui deznodământ ce veni de la sine mă ajută a mă defini intelectualicește mai deslușit și moralmente mai clar. Sunt concluzii și povești ce se obțin numai de aici și doar la soroc. Dar

Soartă postumă, istorie stranie (4)

Fragment din prefața volumului „Radiografia spiritului creol. Cazul Miron Radu Paraschivescu”

mâna de văzduh ce conduse toate acestea ca să fie, făcu, de fapt, și pentru Miron Radu Paraschivescu un gest îndurător. Omul uitat și o-

pera părăsită își găsiră, poate, în acest fel o așezare mai dreaptă căci, dacă există Purgatoriu, este probabil că poetul fuse astfel izbăvit.

Și, poate că, fără ca să știu, mă împinse pe mine, un străin, să-i fac pomenire spre a nu se uita și a se ține minte căci vrednic fuse atunci când era pe pământ.

ATITUDINI ▶ ▶ ▶ Despre limbaj

Pasivitate înseamnă complicitate (2)

**Manea
Nicolae Dan**

Mă gândesc să continuăm azi dialogul nostru pe tema limbajului și vă propun la început să vorbim despre analfabetism. Să nu știi să scrii sau să citești, să nu te poți exprima corect și fluent, constituie un handicap greu de suportat pentru că, imposibilitatea de a comunica duce la excluderea și, în final, la izolarea aceluia individ. Să fii analfabet în arhitectură, înseamnă să nu ai pregătirea și să nu deții mijloacele necesare pentru a te exprima corect. Vedem deseori clădiri rigide, seci, disproporționate, insipide, agresive sau greșit poziționate. Multe dintre ele sunt „operele” unor ne-specialiști: ingineri, topografi sau a proprietarilor înșiși (pentru că la fotbal și la arhitectură, nu-i așa, se pricepe oricine). Aceste clădiri apar și pe fundalul unei îngăduințe complice a celor care avizează și autorizează, o dovadă în plus a incompetenței celor din urmă. Despre o clădire proiectată doar de arhitect se spune că va fi atât de îndrăzneată, încât se va dărâma singură. Despre aceeași clădire proiectată doar de inginer, se spune că va fi atât de

urâtă încât va trebui dărâmată. La nivelul unei localități, sau al unei străzi, o astfel de clădire hidoasă va funcționa pe principiul „mărului stricat”, alterând aspectul și valoarea imobiliară a vecinătăților imediate, a străzii sau a zonei, un motiv suficient de puternic pentru ca vecinii să reacționeze la astfel de accidente, apărându-și propriile drepturi.

De prea mult uitat la televizor la filme străine, de prea multă muzică straină ascultată la radio și de prea multă tehnologie coborâtă pe capul nostru cu programe, prospecte și meniuri în alte limbi, asistăm, mai mult sau mai puțin lucizi, la o internaționalizare a limbajului. Există deja un mare număr de cuvinte, în special neologisme, care se pronunță și se scriu aproximativ la fel în multe limbi de pe glob. De procesul de internaționalizare nu a scăpat nici arhitectura. Cu rare excepții, noile clădiri de pe întreg globul au ajuns să semene unele cu altele, aruncând în plan secundar arhitectura tradițională și specificul local. Așa cum se întâmpla și la Sinaia, introducerea cu obrăznicie în zone istorice bine definite, a unor construcții

noi, agresive și lipsite de personalitate, a căror singură „calitate” este că sunt mari, a produs deja răni adânci și pe termen lung, greu de vindecat. Mai mult, vechile clădiri de patrimoniu sunt fie demolate cu sadism, fie „renovate” căpătând în final chipul și asemănarea unei epoci pe care au avut neșansa să o apuce. Și uite așa, în orasul devenit „city”, declarat stațiune „forever” și în care administratorii „trendy” au devenit „manageri”, puținele lucruri rămase de admirat nu se mai numesc frumoase, ci sunt „cool” sau „mișto”.

Nu întâmplător am lăsat termenul „mișto” la urmă pentru că, de mult îmi doresc să fac un comentariu despre arhitectura țigănească. Palatele țigănești, cele cu cât mai multe turnuri, cu rânduri de streășini supra-puse, cele care etalează o cromatică agresivă, ni se par celor mai mulți dintre noi stânjenitor de mari, de grotești, de ciudate și de diferite față de

ceea ce suntem obișnuiți să vedem. Dacă ne uităm însă înapoi, la istoria acestei minorități și privim arhitectura din ținuturile din care au migrat spre Europa, vom constata cu surprindere o mare asemănare cu pagodele din China sau Mongolia sau cu arabescurile și cromatica clădirilor indiene. Aceste palate sunt de fapt, mai presus de aspectul lor discutabil, o expresie contemporană a unei străvechi tradiții imprimată genetic în mentalul acestei minorități. Într-o țară în care românii nu au reușit să impună un stil arhitectural național (ultima tresărire a arhitecturii românești a fost stilul neo-românesc de la început de secol XX), o minoritate etnică reușește instinctiv să producă o arhitectură tradițională specifică și conformă istoriei ei.

Ce ziceți, o fi de bine sau de rău?

Zoe Dumitrescu-Bușulenga

0 confesiune de excepție

„Per total nu m-am gândit niciodată la mine. Nu m-am socotit o persoană atât de importantă încât să mă privesc ca pe un obiect demn de contemplat. M-am văzut pe bucăți. Iar opiniile pe bucăți erau foarte diverse, raportat la funcția pe care o îndeplinea fragmentul acela din mine.

...Când eram copil, eram foarte timidă. După părerea mea eram și foarte cuminte. Mă socoteam puțin nedreptățită. În jurul meu erau copii foarte frumoși (verișoarele mele) care-mi dădeau complexe încă de atunci. Cu vremea mi-au mai trecut complexe. De toate nu am scăpat însă nici până azi. De cel mai grav, de timiditate, mai ales de timiditatea în public, nu m-am vindecat. În întreaga mea carieră universitară făceam puls peste 90 la fiecare curs și la fiecare seminar, ori de câte ori le vorbeam studenților. Și aveam până la șase ore pe zi. Eram încleștată, crispată, de fiecare dată. Pe măsură ce vorbeam, sub înrăurirea ideilor care se succedau în min-

tea mea, această stare se risipea. Tot din pricina concepțiilor mele despre ce ar trebui să fie noblețea unui fizic nu m-am dus la mare decât după 50 de ani, când am zis că nu mai sunt femeie, sunt un obiect, deci mă pot expune. Am avut însă șansă (consolarea mai degrabă) ca studenții mei se atașau foarte mult de mine. Asta era un medicament pentru complexe mele. Înaintea sfârșitului trebuie să recitesc marile cărți ale literaturii universale.

...Reușesc să stabilesc foarte ușor punți de comunicare cu oamenii. Vin încă la mine oameni foarte tineri. Unii au legătură cu filologia, cei mai mulți nu. Am legături foarte strânse cu Asociația Studenților Creștini Ortodocși. În ultimii 4-5 ani aproape că m-am stabilit la Mănăstirea Văratec. Stau acolo cel puțin opt luni pe an. Respir în acel loc sacralitate. Vin tineri, și de la Teologie, și călugări, și mă vizitează. Preocupările mele au încetat să mai fie exclusiv literare, au devenit și legături spirituale. Îl caut pe Dumnezeu.

...Cei care mă vizitează acum îl caută și ei. Unii, dintre călugării mai vârstnici, dintre preoți, L-au și găsit. Sunt

pe calea unei nădejdi. Așa și reușesc să ies din contingent. Altfel n-aș putea să trăiesc cu ușurință în atmosfera actuală. Pentru că formația mea este de umanist, de carte, de cultură, așa cum o înțelegeam pe vremuri noi, intelectualii. Aveam niște modele, pe care am încercat să le urmăresc, scara de valori era cumva fixată. Trăiam într-o lume sigură, în măsura în care cultul valorilor stabile îți poate da ție sensul unei stabilități.

...Azi, pentru mine personal, pentru cei puțini rămași din generația mea, spectacolul lumii contemporane este dezarmant. Mă simt într-o mare nesiguranță, pentru că toată tabla de valori în care am crezut s-a zguduit. N-aș vrea să spun că s-a și prăbușit. Suntem însă neliniștiți, puțin nedumeriți, suntem și triști; ceea ce se petrece pe planeta noastră da senzația unei liniștiri iminente. Ce se întâmplă acum seamănă cu perioada prăbușirii Imperiului Roman, dar acele zguduirii erau provocate de venirea lui Iisus: era înlocuită o pseudo-spiritualitate cu spiritualitatea adevărată. Dar cine vine la noi astăzi? Ai zice că mai degrabă vine Antihristul, nu Mântuitorul. Nădăjduiesc că

omenirea să-și revină din această clipă de orbire, care cam durează. Opere care nu se mai citesc, lucrări muzicale care nu se mai cântă...

...Există și o criză a culturii. Mă uit la programele Universităților. Nu mai găsesc nici urmă de greacă, de latină. Respectul pentru clasici nu mai există. Nu ne interesează trecutul, numai prezentul. Iar asta ne taie rădăcinile. O lume fără rădăcini este o lume fără morală. Se vorbește puțin și despre intelectualii dintre cele două războaie mondiale. Sunt nume care nu se mai pronunța, opere care nu se mai citesc, lucrări muzicale care nu se mai cântă. Există un fel de indiferență față de trecut. Lumea a început să uite să vorbească, pentru că nu mai citește.

...Din fericire, mai sunt câțiva scriitori din cei vechi. Nu știu în ce măsură mai sunt ei productivi. Primesc foarte multe cărți, mai cu seamă poezie. Sunt autori noi foarte tineri. Mă întreb însă de ce nu mai scriu cei vechi - D. R. Popescu, Breban, Bălăița. Acum apar nume noi. Se fac tot felul de ciudățenii în numele postmodernismului. Am încercat să aflu ce este postmodernismul. I-am întrebat pe ei. N-au fost în stare să-mi răspundă. E o artă din cioburi - totul este fărâmițat - mi s-a spus. Dar Spiritul are o facultate: aceea de integrare, de a face din fragmente o totalitate. Asta au făcut clasicii. Azi ►

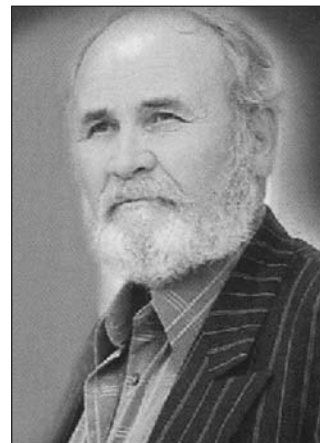
Cătălina Boemei '33

Mihai Antonescu

Imposibil de conceput Boema '33 fără ea, fără fata ade-menitor rubensiană, cu ochi mari, telescopici, alungiți spre tâmpile, ca și când privirile i-ar sta veghe netimpului suspendat între noapte și zi. Un suflet bun și nobil, curgând până-n vârful degetelor cu care pictează ca și când ar visa. Tablourile ei sânt gânduri, imagini ale unui sine misterios pendulând între calmul static al pădurilor fără vânt, și surprinzătoare incendii mistuind văzul celui ce și probează interesul,

apropiindu-se de ele. La Cătălina Drăgulin, căci despre ea depun mărturie aici, ca la nimeni altcineva, am întâlnit acea convenție ce ar trebui să se nască între pic-tor și privitor, făcând din abstract o însușire esențială a libertății de asumare, de înțelegere pe cont propriu a ofertei. În picturile Cătălinei, fiecare ramură e un potențial poem ce-si așteaptă bucuria privitorului, a imaginației într-o rescrierea lui, altcumva. Fiece petală aburind printai-nice crânguri, e soră a lunii, risipindu-si lumina pe liniște și poteci. Cătălina Drăgulin sur-

prinde măreția visului, în culori și semne. Strigătul amuțind în intenție, ori prea târziu născându-se, ivind întâmplarea ori nu-mai povestea ei. Culorile se ivesc din pândă semnelor, tocmai spre a înles-ni uneori ajunsul la răspunsuri ce nu par niciodată ultimele, căci, tabloul privit din unghiuri diferite, îți revelă noi și alte sensuri, invitându-te într-un imaginar al ei, al Cătălinei nepereche. Ce vrei să înțelegi dintr-o lucrare a Cătălinei Drăgulin, aia este, de bună seamă. În vârful degetelor pictoriței, înger și demon stau

la târzie taina, așezând lumea în tipare aidoma bunului sau răului ce ne sălășluiește cu măreață soc înțelegere pe fiecare. Personal, nu am putut-o asuma pe Cătălina și lucrările ei, decât printr-un tot unitar, ce se vrea deopotrivă poem și valoare. Văz și rămâne-re pe gânduri, dinaintea unui potențial, irepetabil mister.

► am senzația că trăim procesul invers - ne diseminăm, ne risipim.

...Eu nu înțeleg un lucru: când e atâta frumusețe întreagă pe lume, cum pot să mă duc să mă uit la firimituri, când eu am bucuria integrală a frumuseții? Și, dacă fărâmițam frumusețea, cum vom mai putea face drumul invers? Credeți că de la manele ne vom mai putea întoarce la Johann Sebastian Bach?

...De la Freud încoace s-a produs o mutație: s-a pus sexul în locul capului. Asta e tristețea cea mai mare. Vedeți, la noi, la romani, există o cuvință. Anumite cuvinte nu se pronunțau - nu erau niște tabu-uri, dar există o pudoare. Acum „cui-

ință", cuvântul acesta, a dispărut din dicționar.

...Nu am prejudecăți de nici un soi, dar felul în care ne purtăm ucide frumusețea. „Trupul este cortul lui Dumnezeu", a spus Pavel. Ce facem noi cu el? îl expunem, ca pe o bucată oarecare de carne. E cumplit. Cumplit e și ceea ce s-a întâmplat cu relațiile dintre femei și bărbați. După părerea mea, aici s-a săvârșit o crimă. Fiorul primei întâlniri, dragostea, așteptarea căsătoriei, toate astea au dispărut. Ce se întâmplă cu noi? Eram un popor de țărani cu frica lui Dumnezeu. La sat încă sau mai păstrat bunele obiceiuri. Oamenii nu sunt bântuiți de patima cărnii care se expune. Nu se vorbește urât, și asta e

bine. Mântuitorul este în noi, e lumina necreată, și noi îl pironim cu fiecare cuvânt al nostru, rău sau murdar.

...Pentru mine, marea poezie a fost întotdeauna baia de frumusețe în care m-am cufundat când am avut nevoie de intrarea în altă dimensiune. Poezia tine, după părerea mea, de partea cea mai ascunsă, cea mai intimă a ființei noastre. Poezia echivalează aproape cu o rugăciune. În poezie te cufunzi pentru a te întoarce cu frumusețe. În rugăciune intri pentru a te integra absolutului.

...Pentru că intrăm în zona computerului, am pierdut plăcerea de a citi. Eu sunt un cetățean al Galaxiei Gutenberg. Umanismul culturii se

sprijină pe lectură, nu pe imagini fugitive. Lectura îți lasă popasurile necesare pentru reflecție, pentru meditație. Pierderea obișnuinței lecturii este pericolul cel mai mare care amenința planeta, pentru că slăbește intelectul, puterea de gândire, și te face să uiți limba. Chiar și eu, după ce am stat cinci ani în Italia, la întoarcere a trebuit să pun mâna pe Eminescu și pe Sădoveanu, ca să-mi refac limba.

...Moartea pentru mine înseamnă eliberarea de acest trup. Trecearea în lumea celor vii. Lepădarea acestui trup vremelnic și trecerea în lumea celor vii. Nădăjduiesc. Dacă merit. Asta numai Mântuitorul știe."

Cezarina
Adamescu

Beția primăverii sufletești Ioana Voicilă Dobre “Între verde și albastru” volum în curs de apariție

Mamă a seminței ro-ditoare, așa cum se con-sideră, Ioana Voicilă Dobre, aflată la hotarul dintre verde și albastru, adică pe linia dintre zenit și nadirul privirii, s-a hotărât să ne ofere “bucuria inimii” sale, într-un mănunchi înmi-resmat de poeme scâl-date-n rouă primăvărată stând abia să se reverse în tumult din încăperile sufletești. Tumult de zvonuri telu-ric, zămisind ecouri ancestrale.

Dorința mărturisită “să fiu primăvară-n toate” – și, mai mult decât atât: “Floarea vie-ții, parfumată cu idile și povești!” are darul de a prefăce totul în neste-mate și-ți induce o stare de „beție de primăvară” cu adieri de salcâm um-flându-ți nările flă-mânde.

Poetă solară, opti-mistă, luminoasă, se-nină, pre cât îi este și sufletul – deschis – Ioana Voicilă Dobre își pune avuțiile la dispozi-ția noastră cu bucuria pe care ți-o oferă actul dă-ruirii.

Poeme ale primăverii sufletești, chiar dacă vre-mea se-ntomnează.

Găsim aici: stropi de dragoste bălaie, fericire, zâmbete, mirajul de viață, liliacul ce dă în floare, strălucirea adusă de ploaia din ajun, bă-nuți de păpădie, vrăbiuțe gureșe, mierlele care cântă a-nviere, poieni în-florite, o lume idilică în care natura mamă, atât

de generoasă, împarte tuturor daruri minunate.

Contrar așteptărilor, știind că poeții sunt, în-deobște, ființe neadap-tate, însingurate, nefericite, neînțelese, poeta își află fericirea în bucuria trăirii și împlini-rii, într-o odă înălțătoare adresată pământului, ce-rului, lui Dumnezeu și oamenilor (nu neapărat în această ordine).

În privința aceasta, am putea para-fraza spunând: „Feriți-vei pururi fericiți din te-miri-ce lucru”:

“În poiana înflorită și de castani străjuită, / Primăvara cântă-n strună, florilor de „ziua bună!”, / Și-n pădurea fermecată, roua clipei din petale, / Curcubeie mii arată și-n privirea dumitale. // Pretutin-deni e-armonie. Verdele e-un împărat / Ce-a sosit cu veselie și cu floare-ncoronat. / Primăverii se vrea mire. Cântă în privi-rea lui / Toată floarea câmpului, iar în ochii ei, uimire! // Din adâncuri, de lumină, legănată-n al lui cânt / Ivesc susur de izvoare, primăverii șipo-tind. / Din mireasma re-vărsată, peste zări, cu dărnice,

Blânda sărutare-a cli-pei, toate visele învie! // Și-ntr-o rază împletită, cu a ochilor dorință, / Primăverii cea iubită,

verdele-i e năzuință.” (Uimire).

De unde izvorăște această lumină caldă în cuvintele autoarei? Din ploaia primăverii care tot pământul îl îmbată, din respirația vioaie a florii “când în stropi se cerne zarea”, din chema-rea veselă, din sărutarea dulce, din ochii străluci-tori care “mult mai verzi răsăr în zori”? Și din alte asemenea bucurii simple care nu costă nimic.

“Peste verdele-n neș-tire, plouă lacrimi de iu-bire, / Cântă-n fiecare floare, dragostea ca o chitară. / Cântec nou, de înflorire, strălucește în privire / Și iubesc, a câta oară, ochii tăi de primă-vară?! // Cântă-n fiecare floare, dragostea ca o chitară / Iar zefirul un-duiește firul ierbii ce-mi zâmbește. / Pădurile şu-șotesc, frunzele se-nve-selesc / Și obrajii-mi se roșesc, c-au aflat cât te iubesc! // Cântec nou, de înflorire strălucește în privire. / Primăvara dă de știre, vieții de a ei so-sire / Și mă-nvăluie-n iu-bire, armonie, strălucire / Și iubesc a ei menire și iubesc, iubesc, iubire! // Și iubesc, a câta oară, ochii tăi de primăvară, / Geana și clipirea lor ca petala florilor, / Florilor de viorea care-mi ascund dragostea / Și mă rog, iar să mi-o dea, ca să gust

Cezarina
Adamescu

amar din ea! // Peste verdele-n neștire, plouă lacrimi de iubire / Cântă-n fiecare floare, dragostea ca o chitară. / Cântec nou, de înflorire strălucește în privire / Și iubesc, a câta oară, ochii tăi de primăvară?!” (Dragoste fragedă).

Nici un nor, nici o umbră nu par a strica at-mosfera paradisiacă pe care ne-o oferă cu grație autoarea.

Toate acestea se ar-monizează în chip fiesc doar atunci când: înflo-rește iubirea iar “Feriți-vei Terrei / mângâie încă astrul iradiind în floare.” (Floarea soarelui).

Paselurile de iubire existente în acest volum, izvorâte dintr-o stare de tinerețe veșnică, dintr-o “fărâma de visare, un mister desprins din soare” în care, “O clipită nedospită din a inimii is-pită, / Răsărit plutind pe ape, un ecou din val în val / Vin, surâsul să-mi adape cu un iz de ideal. // Din parfumul de pă-dure proaspătă, încre-menită, / În savoarea cea de mure, simt gurița ta iubită. / Și-n cărarea șer-puită, raze blânde-n cur-cubeu / Împletesc șirag, aavea, cu iubire, pasul ▶

tău.”.

► În lumea de vise și idealuri dintre cer și pământ, poeta plutește cu aripi confecționate, nu din ceară, precum Icar, ci din petale de flori.

Autoarea are și o explicație deconcertantă pentru aceasă stare binecuvântată de bine:

“Azi sunt fericită fără motiv! // Azi sunt fericită fără motiv! / Un motiv ar fi totuși, / aripile de fluturi în zbor. / Știți câți fluturi am văzut azi? / Dar, câte culori s-au strâns, / să le împodobească aripile? / Privirea, mi-a zburat odată cu ei / și mirosul fiecărei flori m-a amețit. / Poate, de aceea sunt fericită, fără motiv. / Poate, sunt deja un fluture / și nu mi-am văzut aripile, până acum! / Poate, parfumul e de vină sau vântul. / Azi sunt fericită! Toți fluturii, toate florile / mi-au cântat, au dansat, s-au jucat.”

Până și în toamna vieții poeta găsește motiv de încântare și mulțumire: “Sunt un strugure dulce, / amintind primăvara. / Sunt un strugure inimos / cum ne-a fost vara. // Sunt un strugure parfumat / precum toamna. / Dulce și parfumat, / strugure în formă de inimă, // păstrat cu grijă peste iarnă / vreau să rămân pentru tine!” (Toamna vieții).

Meta morfozată - n Doamna Toamna, autoarea se vede astfel: “Plină-i toamna, de parfum, cu cerceii ei din struguri! / Colieru-i din castane mai

aprinde-n inimi, ruguri. / Și-a luat rochia de frunze, decorată-n stilul ei / Și cu rubiniu pe buze a pornit-o pe alei. / Are pașii măsuți și privirile blajine. / Toamna de o căutați, e-n oglindă-aici, la mine! (Toamna din oglinda mea).

Ilustrate cu o grafică foarte expresivă, executată de Niculina Vizireanu, cu multă forță de sugestie și sensibilitate, poemele capătă consistență și un farmec aparte.

Chiar dacă-i toamnă afară, chiar dacă frigul înstăpânește natura și oamenii, poeta își propune să o prefacă-n primăvară: “Iubirea mă cheamă și cu ochii închiși / Mă las purtată de mâna-i arzândă. / Mă duce-n înalțuri, mă plimbă-n abis, / I-accept nebunia și trăiesc un vis!”

Toate acestea izvoarăsc, credem, din generozitatea și firea fericită a poetei:

“Toamna asta e frumoasă, luminoasă ca un gând! / Mi-a păstrat soarele-n casă și-amintirile pe rând. / Cu căldura-i de poveste, mă-nconjoară brațul ei. / Luminoasă toamnă este peste suflet și pe-alei! // Toamna asta-i minunată, generoasă peste poate, / Cu vinul, mustind pe masă, jubiland printre bucate! / Și-n poiana toamnei noastre, prefăcută-n primăvară, / Suntem regii către care, ploi de stele iar coboară. // Visele se cern, fantastic, dintr-un corn de timp vrăjit / Ca o veste

minunată ce pământul l-a-nverzit. / Sufletele cântă iară, melodii de mult uitate / Și amurgul-sur coboară, legănând acestea toate”. (Corn de timp vrăjit).

Și până la urmă, imaginile idilice din aceste poeme cu “floricele pe câmpii / hai să le-adunăm copii”, ne introduc într-un tărâm de vis unde totul e fantastic, nu există răutate, urătenie, invidie, ură, oamenii sunt perfecți, după chipul îngerilor. O asemenea viziune se potrivește perfect basmului, dar și acolo intervin muma-pădurii, zmeul, lighioane și păsări răpitoare, ca să strice echilibrul și să se pună de-a curmezișul.

“În lumea iubirii” – este cea de a doua secvență a volumului – titlu care justifică perfect starea de poezie nesfârșită a inimii și grupajul începe, cum altfel, decât cu poemul “Răsărit” – în care exultă zorii de zi.

Dragostea este cea care operează mutații sensibile în natură și în oameni. Ea e în stare a opri timpul din loc, de a aduce ploaia în deșert, de a scoate izvoarele din adâncuri. Ce nu face omul când iubește!

Trăind în lumea iubirii inspiri numai parfumuri de roze, cuvintele sunt de pluș, soarele ră sare după chipul iubitului.

Chiar și elementele naturii iau chip sufletesc și răspund sentimentului. Astfel că se naște o empatie fiească între om și cosmos:

“M-a primit la pieptul

ei, pădurea: M-a primit la pieptul ei, pădurea / Și pe umeri, păsări mii mi-a pus. / Luminiș mi-a strecurat în suflet / Și-am rămas de dragoste pătruns. // Și m-a legănat pe crengi de vise / Când cu frunze m-a împodobit. / Și-am simțit că mă ridic la ceruri / Când pădurea-n suflet m-a primit. // Și-am găsit la ea, atâta vară, / Soare-n triluri, zumzet, clipocit! / Și-am iubit atunci, întâia oară / Tot ce are viața de iubit: // Raza, floarea, drumul și înaltul, / Râu lunatic ce ridică nori de vis, / Curcubeul, foșnetul, cântatul / Din pădurea vieții-paradis”.

Oprimismul, speranța nu scad nici atunci când corabia pleacă de la țărm spre alte zări. Precum Mica sirenă, poeta așteaptă la țărm și-i cântă iubitului un cântec de întoarcere menit să-l aducă. “Mica sirenă: Știi, eu sunt mica sirenă care privește la mal, / La prințul, ce pleacă la alta, în corabia dusă de val. / De-i toamnă sau primăvară, iubirea-mi va fi la fel, / Un fel de corabie rară, de rău, ocrotindu-l pe el. / Furtuna, de va vrea să vie, cu griji mari să-l cuprindă, / Voi ști să-i înlânzesc unda, cu inima mea, tremurândă”.

Întocmai ca autorul “Cuvintelor potrivite” – poeta se întreabă: “De ce-aș fi tristă?”

Însă la Arghezi, unda de tristețe răzbate și se insinuează, deși toate par împlinite: “De ce-aș fi trist? **Va urma**

Dorel Schor

În urmă cu vreo doi ani am primit un mesaj de la Radu Stern, critic de artă evreu român el-

vețian. Dumnealui avusesese ideea unei expoziții dedicate mișcărilor artistice avangardiste din România și era în faza „culegerii de exponate”. Mărturisesc că, împreună cu admirația pentru această idee grozavă, eram și oarecum sceptic, luând în considerație dificultățile firești: lunga trecere a timpului, risipirea colecțiilor și a colecționarilor, greutățile financiare. Personal aveam numai un album de colaje al scriitorului Sașa Pană și un catalog modest al publicațiilor sale. Ceea ce interesa însă erau, în primul rând, lucrările de artă plastică.

Radu Stern s-a dovedit și tenace, și neobosit.

Avangarda nu se predă

O expoziție internațională

Rezultatul? Recent s-a vernisat la Amsterdam Expoziția europeană a Avangardei artistice din România, cu nu mai puțin de 80 de picturi,

desene și fotografii ale unor tablouri pierdute. Printre altele, aflăm că prima expoziție internațională a avangardei artistice a avut loc la București în 1924. Sunt prezenți în expoziția de la Amsterdam și scriitori care și-au legat numele de aceste experimente curajoase, precum Tristan Tzara, autorul manifestului Dada, Sașa Pană cu revista „Unu” și alții. Dar ponderea este a pictorilor, subliniată fiind nu numai modernitatea operelor, ci și relația dintre ideile revoluționare în artă și identitatea evreiască.

Patru sunt temele propuse publicului: Perioada Zurich, cu cabare-

tul Voltaire, nașterea curentului Dada, contribuția lui Tristan Tzara și Marcel Iancu. Apoi avangarda bucureșteană, mișcarea artistică provo-

cativă și modernă. Tema a treia se referă la anii '30, iar a patra la generația considerată atunci tânără.

Este prezent și Arthur Segal, din generația mai vârstnică, Victor Brauner, Marcel Iancu, M.H. Maxy, precum și Jules Perahim, Paul Păun - in-

spirați de predecesori și continuatori ai acestora. Expoziția urmărește prezența acestor artiști plastici de la Dada la supraprealism, de la abstract la expresionism, variațiile personale cu elemente de constructivism.

Aflu că expoziția se bucură de mare succes. Frecventarea este excelentă și publicul foarte interesat. Presa este entuziasată și publică pagini întregi precum și suplimente culturale. Filmul

expoziției a fost transmis la televiziunea olandeză. Dar dimensiunea internațională a evenimentului abia va începe să se dovedească. Expoziția va deveni itinerantă, urmând să fie prezentată publicului din Statele Unite, din Israel și, desigur, celui din România.

Torsiunea lui Möbius

Gelu Naum

Mâna mea stânga și
ochiul meu drept
mănușa mea stânga și
gheata mea dreaptă
lampa mea dreaptă și
calul meu stâng
mărul meu stâng și

glasul meu drept
haina mea dreaptă și
urechea mea stângă
pălăria mea stângă și
urechea mea dreaptă
cheia mea dreaptă și
covorul meu stâng
etc. etc.

Elena Armenescu

În urmă cu niște ani, mi-am petrecut ore întregi la centrul de documentare al Crucii Roșii din București cu scopul de a pregăti o lucrare privind organizarea Societăților de Cruce Roșie din România în timpul primului Război Mondial. Pe măsură ce mă cufundam în căutări, se amplificau și sentimentele mele de profundă recunoștință și afecțiune, dublate de mândrie că aparțin unui popor cu astfel de înaintași care cu un devotament greu de înțeles azi, s-au unit în fața năpastei războiului până dincolo de prețul suprem: viața ori continuarea ei în stare de invaliditate, așa cum i-am cunoscut pe unii veterani longevivi atunci când am devenit medic.

Toate eforturile, toată dăruirea tot tributul în vieți omenști ar fi rămas însă fără o finalitate atât de glorioasă cum a fost cea obținută după Pacea de la Versailles din 1919, ca rezultat al negocierilor care au durat timp de 6 luni de la încheierea oficială a războiului la 11 noiembrie 1918 între forțele Aliatilor (Franța, Anglia, SUA, Italia, Japonia, Polonia, România, Serbia, Cehoslovacia) și Puterile Centrale (Germania, Austro-Ungaria, Imperiul Otoman, Bulgaria), și anume recunoașterea României Mari - și ca urmare a demersurilor diplomatice ale Reginei Maria, atât la Paris pe lângă primul ministru

Regina Maria, regină a României

francez din vremea aceea - Clemanceau, cât și la Londra.

Frumusețea sa fizică despre care se vorbea în toate saloanele Europei, era dublată de o inteligență ieșită din comun. Majestatea Sa a pledat pentru cauza românilor, reamintindu-le aliaților occidentali enormul sacrificiu al Armatei Române, sacrificiu văzut și trăit de adevărata regină, aflată de multe ori printre soldații răniți alături de surorile de Cruce Roșie. Regina Maria a fost supranumită de popor „Mama răniților”, „Regina-soldat”, pentru atitudinea ei bravă din timpul aceluia război, când, alături de doamnele de la curte, a lucrat direct pe front în spitale de campanie și a coordonat activitatea unei fundații de caritate. Exemplul reginei a fost urmat de toate doamnele din înalta societate de pe tot întinsul patriei, sub îndrumarea căreia au acti-

vat în spatele sau pe toată linia frontului.

Cine este Regina Maria?

Majestatea Sa Maria, Regină a României, Principesă a României, Principesă de Edinburg și de Saxa Coburg și Gotha, născută Marie Alexandra Victoria în data de 29 octombrie 1875, fiica ducelui Alfred de Saxa Coburg și Gotha, cel de al doilea fiu al reginei Victoria, iar mama sa Marea Ducesă Maria Alexandrovna, unica fiică a Țarului Alexandru al II-lea, și nepoata reginei Victoria a Marii Britanii.

Maria Alexandra Victoria s-a logodit la 16 ani cu Prințul Ferdinand de Hohenzollern, moștenitor al tronului României. Căsătoria a avut loc la 29 decembrie 1892. Unul dintre exponatele Muzeului Național al României, o cupă de argint oferită de municipalitatea Capitalei, amintește de acest eveniment; piesa are gravată inscripția: „*Bine ai venit mireasă de Dumnezeu aleasă spre a patriei cinștore. Ianuarie 1893*”.

Această inscripție, inspirată parcă în mod premonitoriu, a exprimat nu numai aspirația poporului, ci faptele și atitudinea viitoarei re-

gine, care a dat dovadă de comportament regal, nu numai în a apăra țara și poporul, ci și de restabilirea dreptății strămoșești, de redobândire a teritoriilor smulse, răpite în urma unor războaie între alte mari puteri, după cum ne reamintim din istorie.

Dilema politică a României în perioada dintre 1914 și 1916 a fost dacă să participe sau nu, în Primul Război Mondial alături de aliați sau alături de germani... Țara rămăsese într-o poziție de neutralitate timp de doi ani, nu doar datorită regelui Ferdinand, ci, în primul rând, datorită prim-ministrului I. C. Brătianu care s-a opus constant în Consiliul de Coroană intrării României în război alături de Puterile Centrale. Dar, alături de acestea, o influență deosebită în a determina pe regele Ferdinand (după 1914) să intre în război de partea Antantei în 1916 l-a avut Regina României, Maria.

În timpul războiului, oricine o putea vedea pe regină în spitale, alături de paturile răniților, pansând plăgi puroinde ori chiar pe front, în mijlocul soldaților, îmbărbătându-i, asigurându-i, întărindu-le credința în victorie. După terminarea războiului a urmat o grea perioadă de refacere după acel cumplit măcel fără precedent în istoria omenirii, și abia după patru ani, nația română revigorată are bucuria să asiste la încoronarea regelor Ferdinand și ►

Reginei Maria, regina marilor iubiri: de cer, de pamânt, de oameni, de flori, de Dumnezeu, i-am dedicat poezia:

Elena Armenescu:

Regina Florilor

(Din volumul
„Dictatura iubirii”)

Spațiul curbat se deschidea în jurul meu
Din ce în ce mai mult, mai amplu
Până am ajuns o linie, un punct
În mișcarea timpului meandru.

E vremea răsăritului, mi-am zis,
Și gândul umblă după desăvârșire
E vremea răsăritului,
Și te-am zărit atât de firavă,
Atât de subțire.
Atât de singură te-am văzut
Printre stâncile colțuroase
Și aplecându-mă să te feresc
M-am scufundat
În mine să te adăpostesc...

Pentru că aveai petale de lumină
Și semne leonine, regale
În fragilitatea ta năvălită de vânt
Atât de singură
Sub eternitatea cerului Măriei Sale
Acolo sus, în singurătăți
Atât de efemeră te-am găsit...

M-am înălțat, am îmbrățișat aerul
Și o vibrație de mare iubire
A cutremurat ușor orizontul...

Pentru că te-am descoperit
Am binecuvântat întâmplarea
I-am sărutat tâmpile nevăzute
Și m-am înclinat din nou spre tine
Steluță de argint
Regină a florilor!

Floare a reginei!
Cu bucurie și cu-ntristare
Te-am revăzut acolo sus
Pe colț, pe muchie de stâncă
Învolburată de înstrăinare
Stăpână a înălțimilor veșnic nemuritoare,
Pe harta splendorilor Măriei Sale!

► Maria la Alba Iulia.
Supranumiți Regii
Unirii în orașul pri-
mei Uniri din istorie –
Alba-Iulia - regii au fost în-
coronați la 15 octombrie
1922, zi ce a constituit mo-
mentul de glorie al Monar-
hilor, dar și al desăvârșitei
Românii Mari. Serviciul re-
ligios a fost asigurat de
către Miron Cristea - Pa-
triarhul României, care a
ținut o Liturghie solemnă și
a sfințit coroanele regale.

Din arhivele istorice
aflăm că la festivitățile de la
Alba-Iulia au luat parte re-
prezentanți din 13 state ale
lumii ca o confirmare inter-
națională a Marii Uniri.
Printre aceștia au fost pre-
zenți la ceremonia de înco-
ronare a regelui Ferdinand
I și a reginei Maria, reginele
Maria a Iugoslaviei și Elisa-
beta a Greciei, principesa
Beatrice de Bourbon, du-
cele de York, generalii Ber-
thelot și Weygand.

Balcic

În 1924, din dorința re-
ginei, a fost construit Pala-
tul de la Balcic, într-un
peisaj superb, iar Majesta-
tea sa a făcut din acesta un
loc de întâlnire pentru arti-
știi epocii. Palatul a fost
cedat Bulgariei, odată cu
cele două județe: Durostor
și Caliacra. Despre acest te-
ritoriu numit Cadrilater V.
Pârvan spunea: „Dintre țā-
rile care alcătuiesc Romā-
nia de azi, Dobrogea este
cea mai veche țāră romānă.
Cu mult înainte ca dacii din
Dacia să se facă romani,
dacii din Dobrogea au înce-
put să vorbească latinește,
să se închine ca romanii și
să-și facă orașe și sate ro-
mane...”.

Împreună cu reprezen-
tanți ai cluburilor UNESCO

din România, am vizitat
orașul Balcic, ne-am plim-
bat pe aleile minunatei
Grădini Botanice amenaja-
tă la porunca reginei Maria,
și am privit îndelung ma-
rea, ale cărei valuri se lo-
veau molcom de stâncile
albe ce mărginesc țărmlul,
parcă șoptind o poveste de
mare iubire pe care o va fi
deslușit înțeleapta și pasio-
nala regină în clipele Sale
de răgaz.

Mamă a patru copii, re-
gina își face timp totdeauna
- fie război, fie pace - pen-
tru problemele țării! De
pildă, Crucea Eroilor Nea-
mului, așezată pe vârful
muntelui Caraiman, care
domină Valea Prahovei, a
fost construită între anii
1926-1928, pentru a cinsti
memoria eroilor ceferiști
căzuți la datorie în Primul
Război Mondial. Crucea a
fost înălțată cu scopul de a
fi văzută de la o distanță cât
mai mare.

Regina avea certe cali-
tăți extrasenzoriale, para-
psihologice. Unele legende
povestesc că acest monu-
ment s-a realizat în urma
unui vis pe care l-a avut Re-
gina Maria. Munții Bucegi
reprezențați prin vârful Ca-
raiman au fost stropiți de
sânge românesc în Primul
Război Mondial. Pentru
construcția monumentului
s-a ales vârful secundar al
Caraimanului (2291 m), de-
oarece, dacă s-ar fi constru-
it monumentul pe vârful
principal Omul (2325 m),
Crucea nu ar mai fi fost vi-
zibilă decât din apropiere,
de pe platou. Azi, oricine
călătorește ziua ori noaptea
cu trenul pe minunata Vale
a Prahovei, poate admira
Crucea, devenită celebru
punct de atracție
pentru turiști. ►

Jurnalul

Este cunoscut că Regina Maria a iubit arta, poezia și filosofia. Majestatea Sa a continuat tradiția Reginei Elisabeta - soția regelui Carol I, cunoscută ca poet sub pseudonimul Carmen Sylva - de susținere a acestora, ajutând cu burse de studiu și bani o seamă de personalități din lumea literară și artistică. A scris la rândul său Povestiri pentru copii, poezii, a pictat - florile sale preferate fiind crinii și macii. Regina României Mari a

avut o ultima dorință și anume, ca trupul să-i fie înmormântat la mănăstirea Curtea de Argeș, iar inima la reședința de la Balcic.

În testamentul Reginei Maria se găsește o ultimă adresare către poporul român și către țară : „*Țării mele și Poporului meu: când veți ceti aceste slove, Poporul meu, eu voi fi trecut pragul Tăcerii veșnice, care rămâne pentru noi o mare taină. Și totuși, din marea dragoste ce ți-am purtat-o, aș dori ca vocea mea să te mai ajungă încă odată, chiar*

de dincolo de liniștea mormântului.[...] Eu am ajuns la capătul drumului meu. Dar înainte de a tăcea pentru veșnicie vreau să-mi ridic, pentru ultima dată, mâinile pentru o binecuvântare. Te binecuvântez, iubită Românie, țara bucuriilor și durerilor mele, frumoasa țară, care ai trăit în inima mea și ale cărei cărări le-am cunoscut toate. Frumoasa țară pe care am văzut-o întregită, a cărei soarta mi-a fost îngăduit să o văd împlinită. Fii tu veșnic îmbelșugată, fii tu mare și plină de cinste,

și stai veșnic falnică printre națiuni, să fii cinstită, iubită și prețuită. Am credea că v-am priceput: n-am judecat, am iubit...“

N.B. Consider că de la Sfânta zi de Înălțare, Ziua Eroilor la care s-a gândit atât Regina Maria când a înălțat Crucea pe muntele Caraiman cât și C. Brâncuși când a conceput, creat și ridicat Coloana Infinitului, până în 14 septembrie când sărbătorim Ziua Sfintei Cruci - este oportun să amintim faptele și operelor, drept pentru care am scris cele de mai sus.

Victor Sterom și regăsirea de sine

Continuare din pagina 9

dinței sale, cât urmele lăsate de divinitate în sine, în noi. Căutându-l pe Dumnezeu în acestea, el nu alege calea pelerinajului, ci se interiorizează spre a-l descoperi pe El în tainele lăsate ca o sămânță la încolțit în sufletul uman. Poetul îl află pe Dumnezeu în singurătatea sa greu de atins dacă nu ai găsit o stare de liniște și echilibru, ceea ce este în fond o stare de taină prilejuind sau intermediind contactul nemijlocit dintre om și divinitate. Acest drum tainic pe care nu-l găsește oricine nu este o căutare la voia întâmplării, ci una făcută pentru aflarea unui răspuns pe care nu ți-l arată ochii,

privirea, ci văzul interior. Deși apare destul de des motivul poeziei, autorul e mai puțin preocupat de arta scrisului ci de transcrierea ori redarea în scris a stării de grație ce-l poate cuprinde pe om când și dacă și-a conștientizat scânteia de divinitate din el și, implicit, își asumă și sarcina ce-i revine odată cu acest moment; de aceea lait-motivul cărții este drumul, înțeles ca adevărata cale de urmat. De altfel, și Maica Tereza a recunoscut spre sfârșitul vieții că se îndoia în fiecare zi și tocmai această îndoială i-a sporit credința. Același exercițiu de sinceritate îl face poetul aflat în răscrucea în-

doielii cu certitudinea. O spune voalat în versuri precum „Altă ieșire nu știu/astrele fiind surde /o muzică tocată mărunț/și viermele în dans concentric/” o succesiune de gol în univers”//.../un sânge alb urca pe crucea/înghețată” (O muzică tocată mărunț) dar și explicit, când afirmă: „Tu dormi în mine/Doamne/și lanțul mă trece/de pe un

mal pe altul” (Dar câtă depărtare).

Iată cum, după prăguri și trepte, și după ce a-mpins la „roata durerii”, poetul este pregătit pentru marele salt („înțoarcerea în nicăieri”) și singura coardă de siguranță este de fapt o frânghie de fum ce o desenează „cu un verb între degete” divinitatea în înaltul cerului pentru cine crede: a fi.

Poezia mea

Nicolae Nicoară Horia

Mă întrebi mereu de ce ‘mi-ești dragă,
De ce îți sunt? Eu nu știu să răspund,
În întrebarea, ta cu gust de fragă,
Ca într-o veșnicie mă cufund...

Din Cerul tău de lacrimă curată,
Ochiul meu te mântuie sub pleoape,
Poezia mea, ce mi-ai fost dată
Să te văd și să te simt aproape...

Ce sfântă-i bucuria când te scriu,
Cum Aerul înlăcrimat pe liră!
Cu tine niciodată nu-i târziu
Și ființa ta întreagă mă inspiră...

Poeme

de

Ștefan Ciobanu

copilul

turnul avea forma unui gât de lebădă
copilul alerga pe scări mulinat parcă de cineva de sus
lumina cădea în urmă ca o minge făcând piruete
pereții de cărămidă erau calzi de parcă ar fi făcut ci-
neva dragoste cu ei
îi plăcea să se sprijine de zidul roșu
când sărea câte o treaptă sfărâmată
ecoul pașilor lui era un spirit eliberat dintr-o lampă
afară soarele foșnea ca o iarbă mare
în mijlocul pieței rotunde
sculptorul ne dezvelea surplusul de piatră de pe noi
răsfoiam frunzele ce se lipeau de formele noastre
încă nedefinite
în intimitatea noastră auzeam o barcă pălmuită de ape
și inimile ni se zbăteau ca niște pui în ouă
așteptam să ne fie cioplite pleoapele

caii dormeau în picioare aproape de stele
copilul continua să alerge
pânzele de păianjen îl îmbrățișau puternic
le simțea umerii pe umeri lui
era și ceva iubire acolo și ceva difeit
ferestre vegetale începuseră să apară fără să observe
ceea ce era mai bine alerga
era ceva matur cu acel copil

oamenii împinseseră turnul la marginea orașului
mulți și-au ros palmele făcând asta
purtau ridurile la gât în loc de cruciuliță
sculptorul ne făcuse o tâmplă comună
(dragul de el)
priveam forfota orașului întoarcerile
în așternuturi la unison
gurile ce și le lăsau pe câmpii alături de epave
meciuirile de fotbal
o doamne nocturna îți lumina formele și nu mai
aveam nevoie de nimic
nici de moarte

ajuns pe terasă copilul
a privit în jos la turnul ce se răsucea spre bază

ca o viță de vie
a întins brațele cât să cuprindă tot orizontul
l-a strâns ca pe un acordeon
l-a băgat în buzunarul pantalonilor
unde mai erau niște firimituri de pâine
și s-a chircit cu ochii la stele

noi priveam într-o fântână
cum înflorește apa
în timp ce copilul ne dădea ture în aer
râsul lui l-a auzit până și dumnezeu

de-a bușilea prin aer

facem dragoste în carlinga unui avion de hârtie
îmbrățișați de parcă am ieși unul din celălalt
ne rostogolim pe podea printre scaunele piloților
pe pereți unde sălciile iau locul firelor
pe tavan printre miile de butoane și beculțe colorate
pe aripile acoperite cu rogojină

ținem adâncul apelor la suprafață până
ni se văd trupurile goale într-un tv stins
suntem dintre cei cărora le trec norii prin umeri
zburăm foarte sus trecem pe lângă tâmpla lui gulliver
i-am face reverențe ținându-ne inimile între degete
ca pe niște jobene dar
tributari ai unor tăceri costisitoare
trăim în odăița unei secunde și nu ne e ușor
personal prefer să-ți sărut fiecare fir de păr în parte
dintr-o suflare
gulliver înțelege tot ca o oglindă
în ochii lui albaștri cerul are forma unei livezi de pădăii

noaptea
se trezește călugărul ce doarme încolăcit pe elice
ne aprinde lumânările suflând peste fitilele stinse
zumzăitul de fânțar al motoarelor
deranjează moșii ce își fac siesta în bărcile de pe lac
e ceva nou chiar și pentru roci în toată povestea asta
un copil vede o luminiță mișcându-se printre stele
departe în piept părinții lui dorm
se bucură cât să nu-i trezească

azi iar nu scriu nicio poezie

ura! strigă imaginea mea din oglindă
ura! strigă pantofii că astăzi nu îi voi încălța
ura! strigă prietena de pe mess folosind o mie de
emoticoane
pe care o să le visez la noapte

ura! aș striga și eu dacă aș fi
într-o cameră de hotel
(la mare sau la munte cui îi pasă)
ascultând ca pe un concert de mozart
muzica tălpilor ei susținându-i trupul gol
pe mocheta aspră

Octavian Curpaș

„Surâsul primăverii”, al șaselea volum de poezie al Marinei Glodici vede lumina tiparului în anul 2010; poemele sale precum o salbă, pe care stau înșirate unul câte unul simțăminte poetice încă tinere, se revărsă ca un torent către inimile cititorilor, în îmbrățișarea tandră a primăverii. Oare care dintre noi, pământeni, nu simțim efectul prospețimii și tinereții în străfundul sufletului nostru, în fiecare primăvară, numită pe bună dreptate „anotimpul iubirii”?!

O îmbinare de culori și lumină armonizate sensibil cu trăiri ce rivalizează cu sublimul, și în plus, prezența de netăgăduit a divinului în versurile poetei demonstrează, fără îndoială, că Dumnezeu a dat mâna cu această poezie, iar cuvântul se pleacă cu smerenie ca într-o dulce rugăciune, în fața sufletului...

„Raiul bucuriei” coboară în fiecare om odată cu primăvara și lasă „urma de înger” în cupe de ghiociei, în drumul său spre inimile noastre, dăruind „pace sacră-n sărbătoare”

(„Surâsul primăverii”). Ce frumos !

„Albastra slovă” a „cuvântului din iarbă” sau din „ochi de flori”, mângâiată de „raze dulci ce se alintă” capătă valențe deosebite, transformând totul într-o adevărată sărbătoare a revenirii la viață! („Flori”).

Fereastra ochiului din mine

**„Surâsul primăverii”,
un nou volum de poezie apărut
sub semnătura Marinei Glodici**

Poeta care și-a pregătit „șevaletul inimii” înmuindu-și „pensula” în culorile sufletului „spălat” anume în „culori de curcubeu”, dă frâu liber imaginației „pictând” un tablou din care izvodește un „dor aprins”, un dor nestins – dorul de nemurire, de înălțare deasupra tuturor celor pământești; toate aceste imagini poetice deosebit de sensibile reînvie sentimente de o noblete uimitoare odată cu primăvara („Primăvara în apogeu”).

Menționa însăși poeta într-un articol în care vorbea despre poezie și sensurile ei: „Poezia a fost și va fi modalitatea de comunicare candidă, gingașă, puternică prin esența ei umană... Ea se manifestă ca o respirație cerească a sufletului pământean căutător de sine”. Acest mesaj simplu dar atât de plin de esență îl transmite și poezia Marinei Glodici: poezia ei este viață, este trăire, este sensibilitate dusă la extrem.

Întruna din poeziile din noul său volum, poeta spune: „Hei, poete, tu nu vezi că e primăvară?/ A venit să bată-n geam și să scrii anume/ Că Viața a învins peste tot în lume/ Am deschis ușor fereastra ochiului din mine”... („Primăvara bate-n geam”)

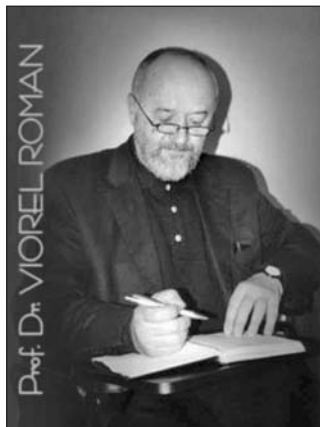
„Am deschis ușor fereastra ochiului din mine”... mi-a plăcut foarte mult această sintagmă atât de profundă – „fereastra ochiului din mine”... Am urmărit pe parcursul lecturării acestui volum linia ascendentă a evoluției, descoperind cu satisfacție acele trepte ce duc vibrația interioară a sufletului către un nivel superior. Poezia Marinei Glodici este de fapt această fereastră, fiecare dintre poemele aparținând acestui ciclu purtând fără îndoială, pecetea dorinței ardente de descoperire și cunoaștere profundă a sinelui.

„Surâsul primăverii” reprezintă de fapt o suită de poezii care surprind

efectul primăverii asupra a tot și a toate; fie că poeta se apleacă cu sensibilitate spre natură, spre ființa umană, spre zi sau spre noapte, spre munte sau spre mare sau spre orice altceva din ceea ce-o înconjoară, centrul universului său poetic îl constituie aceeași legătură de netăgăduit dintre renașterea fizică și renașterea spirituală: „Primăvara asta-i clipă, de visare și iubit/ Ruptă chiar din veșnicia vieții-n infinit” („Pas-tel”).

O asociere sensibilă a exploziei de floare și culori din timpul primăverii cu cel mai frumos sentiment ce poate anima ființa umană, dragostea – prinde contur în creațiile Marinei Glodici, lăsând loc subtil pentru interpretarea sensului în care este ilustrată: „Picură clipa în palmă fugară ca o nimfă” și se strecoară tiptil spre inima ce-ar putea fi surprinsă de „avalanșa iubirii” ca apoi să transpară un soi de fugă spre zbulcimentul interior, impunând tăcerea: „Tăcută, inertă se schimbă la față/ **p. 24**

Viorel Roman

Ortodocșii din Balcani - grecii, românii și slavii de sud - tranzițează de două decenii din punct de vedere socio-politic de la socialism spre capitalism, de la CAER și Pactul de la Varșovia spre UE/

Tranziția spre Occident

NATO. Greco-ortodocșii, care au fost cumpărați de anglo-americieni în schimbul românilor de la Stalin, au profitat din plin cu mult înainte de 1989 de societatea de consum pe datorie și sunt în prezent și faliți și nemulțumiți. Demonstrațiile și grevele din Grecia sunt la ordinea zilei. Vor avea și ceilalți ortodocși din Europa

aceiași soarta, perspectiva de a demonstra pentru o cauză pierdută?

Revoluția din România s-a soldat cu o mie de victime a unor teroriști a căror identitate o va afla numai generația următoare, care se formează într-o societate liberă, democratică, ancorată puternic în lumea liberă, occidentală, UE. Până atunci

tranziția spre occident s-a organizat ca la carte. S-a început cu lichidarea dictaturii proletarietului, a Partidului unic și apariția unui spectru de partide post-ortodoxo-comuniste și etnice, maghiare, germane, evreiești, armenesti, slave etc., care își trimit reprezentanți în Parlamentul din București unde se fac legi politice corecte, după modelul occidental. Apoi s-a lichidat proprietatea întregului popor asupra mijloacelor de producție, pământului etc. În favoarea investitorilor particulari, cu

► p. 25

p. 23 clipa devine azi ca o povăță („Picură clipa”).

Întrebări, frământări și răspunsuri, în stihuri așezate cu migală la tulpina gândului, precum niște serafice voaluri peste sufletele fecioarelor ce-ascund timid taina iubirii... „S-aducă oare primăvara o viață nouă?/ Să fie ea simbolul cel sacru de iubit?” („Alai”); false liniști căutate în limpezimi de ape: „Ascult în liniște izvorul cum răsună/ Și susuru-i cuminte inima-mi anină/ E primăvară iarăși și apa ce se scurge/ Aduce prin vârtoare-i cuvinte și suspine”. Și vine deznodământul care rezidă în efemeritatea celor pământene și refugiul spre înălțimea albastră: „Iubesc și primăvara, dar tot de cer mi-e dor” („Ascult”).

Triumful primăverii asupra zbuciumărilor și

neîmplinirilor are ca suport de netăgăduit credința: „Mi-e grea mantaua de atâtea zile/ Culese de poeme și visări” se destăinuiește poeta; „Ascult tăcut cum calcă-ncet privirea / Călătorind prin razele de soare/ Cum floarea de cireș își face drumul/ Prin caldă și cereasca ei ninsoare”, ca apoi să-și găsească tămăduirea: „Mă-nclin înaintea cerului și-s vesel/ Că pot să mai respir a curcubeu”, spune Marina Angela Glodici („Primăvară glorioasă”).

Primăvara – panaceu universal, primăvara – balsam peste suflete triste și deziluzii, primăvara – spectacolul renașterii, o altfel de viață, curată, limpede și cu miresme de bine, altfel spus un nou început, cu o altă față șlefuită de gândurile poetei în scrierile închinete pri-

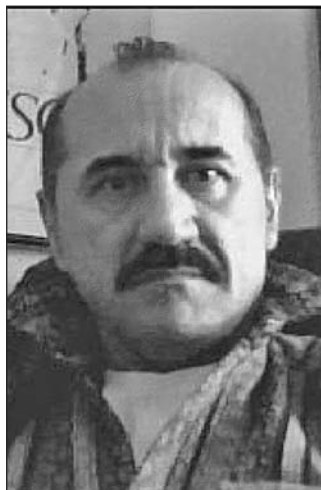
măverii: „Te-am pictat în făt frumos,/ Și-n viteazul din poveste.../ Și în flori de crini am strâns/ Așteptările ca zestre”, neuitând să accentueze: „N-ai venit și am rămas cu cerul”... toate acestea, în superbul decor al anotimpului iertării, împăcării, dragostei („Hotărâre”).

„Întinerind” odată cu primăvara, Marina Glodici asemenea unui „mugur ce zâmbește/ Către razele de soare”, asemeni florilor ce te îmbie cu ale lor miresme la visare și iubire, se contopește întru totul cu anotimpul căruia îi atribuie meritele renașterii și care este, pe bună dreptate „Al cerului cadou”.

„R nasc în fiecare zi pentru dreptate / Și pentru mila oamenilor ce-i iubesc/ Și n-am să las din mâna mea condeiul/ Cu care îmi urmez sme-

rit, destinul” – spun versurile ei în poemul „Urmez destinul”, asociind dragostea sa pentru scris cu o continuă primăvară a cuvântului, în care mugurii slovei se vor întrupa mereu în flori de suflet – poemele sale.

Ideea se perpetuă și motivația există, așa cum reiese și din poemul „Îmbrățișarea cerului”: „Când întristarea vine să m-apeșe/ Peste minte, inimă și pleoapele-mi plânse/ Renasc frământat ca și lutul/ Iar pe buzele-mi arse/ Se-așterne Cuvântul” scris din suflet, așa continua eu, și cu „Literale primăverii”: „Multe litere cad din cerul primăverii/ Ele vorbesc despre soare și flori/ Despre oameni și Dumnezeu/ Toate se aud cum șoptesc.../ Cine are urechi... le aude!”

**Ștefan-Lucian
Mureșanu**

Și iar ne înșelăm când afirmăm că pe pământ suntem singuri și neajutorați. Trăim din impresii și unii dintre noi se hrănesc cu lumina oarbă a închipuirii. E un joc al fantasmelor albastre, al adâncirii omului profan în neștiut. Literatul mimează neînțelegerea jocului pentru că el este un dat al lumii acesteia, în lumea profană a pământului rămâne un exaltat, un vehement al facerii ființei prin ființă: Creatorii au identitate accentuată. Ei se particularizează ca personalități prin raportare la

Amnarul și amarul gânditorului perpetuu (2)

*„Eu sunt un monstru pentru voi,
urzind un dor de vremuri noi.”*

George Bacovia

comunitate și dovedesc o vitalitate specifică. Creează, dă strălucire cuvântului și îl așează acolo unde îi este cu adevărat locul, nu unde profanul îl aruncă umplându-l de abjecții, de neintitlări mestecate în criza de timp a afacerii, a minimalizării importanței cuvântului și aducerii acestuia în nesclipiri.

Suntem născuți din mama-om pe care pruncul o cunoaște încă din pânțe. Unii plâng când se nasc, lăcrimând încă din primele clipe ale vieții pentru ceea ce nădăjduiesc, alții așteaptă palma celui care îi pune în dreptul vieții, fiind necunoscătorii amarului ființei telurice. Literatul este lumina celestului

universal valabil existenței pe Pământ, este Universal însuși pentru că lui i s-a dat prin naștere descifrarea tăcută a verbului existențial: Literatul adevărat sădește slovele, care înfloresc când cititorul se simte luminat de profunzimea adâncului respirat al ideilor ce emană culturalismul incandescent. Creierul lui este brăzdat de energii ce pot schimba cu ajutorul celor două viziuni, deusian și luciferic, esența cuvântului. Cuvântul fiind idee, ideea Dumnezeu. Poezia și proza sunt elemente angelice când spiritul cunoaște în totalitatea lui esența creației, desăvârșirea ei ca deslușire nedeslușită în tainica sferă a imaginației,

idei în devenire în care imaginarul joacă pueril conștiința. Umbra este dublul entității în obscur, te însoțește și se tulbură când deviațiile energetice ale corpului întâlnesc opusul magnetic al altor energii. Divinul tresaltă cu neînțelegerile, tainicele ascunzișuri ale memoriei în perpetua mișcare a dansului angelic al ideilor. Arta este o îndeletnicire dăruită de puterea celestă celui născut să fie artist, amnarul dându-i puterea de a lumina obscurul însă nu a-l dezvălui în fața profanului pentru că nici așa nu ar înțelege taina luminii, iar amarul este gustul stării produs de cel care din spatele creatorului nu a înțeles-o în schimb, i-a pătat-o cu dorința snoabă de a o avea. A sădi, în întunericul lumii căzute, acea verticală a geniului artei luminii, prin ruga unei prezențe slăvitoare, e vocația nestăpânită de idei și gânduri ale oricărui literat, poet sau prozator, ce merge spre nemurire.

p. 24 strategici din straine și celor cu imunitate parlamentară, care și ea s-a privatizat.

Dacă și locurile în Parlament se cumpără cu bani pentru Partid este evident că economia paralelă, corupția este o boală a copilăriei traziției, că pojarul, și că masele largi populare suferă în această fază pe toate planurile: producția, investițiile, consumul, nivelul de trăi, speranța de

viață scad. În schimb cresc șomajul și inflația, ambele necunoscute în trecut. Privatizarea siguranței personale și a sărăciei e și ea un calvar. Dar după aceasta vale a plângerii economia de piață va genera o alocare judicioasă a resurselor materiale și umane și mult așteptată bună stare generală, că la creștinii occidentali, se va instala și la ortodocși. Asta în teorie, în practică lucrurile stau altfel.

Tranziția spre lumea creștinilor occidentali a ortodocșilor e nesincera, că a fariseilor. Ei vor să trăiască material ca în occident, și spiritual ca în orient. Refacerea unității creștine nici nu mai este la ordinea zilei. Asta a dus la incapacitatea de plată a Greciei și este un semnal de alarmă pentru toți creștinii, atât în est cât și în vest. Rusia cu resurse ei minerale exorbitante a revitalizat regiul autoritar pravoslavnic și a renunțat momentan la

perspectiva integrării occidentale. România și Moldova nu au nici resursele naturale, nici spațiul euroasiatic al Rusiei, de aceea, după o Revoluție și două decenii în derivă, Președintele și Patriarhul trebuie să înceapă dialogul cu Roma pentru o emancipare națională și socială autentică, pentru o integrare a moldo-valahilor în lumea creștinilor occidentali credibilă, nu falimentară că a greco-ortodocșilor.

Aurora Pețan

Suntem români pentru că vorbim românește. Nimic altceva nu ne definește atât de fundamental: nici credințele, nici obiceiurile, nici granițele. În momentul în care vom înceta să mai vorbim această limbă, nu vom mai avea identitate. Dar multi dintre noi am început deja să o facem, fără să știm că suntem victimele unui adevărat război împotriva limbii române

Ce (sau cine) este limba română?

Lingviștii își imaginează limba română, din punct de vedere etimologic, ca pe un sandviș: chifla este elementul latin, care cuprinde o felie consistentă de șuncă (influența slavă), câteva foi de salată (influența maghiară, turcească, grecească, rusă, franceză și altele), și puțină maioneză, dar foarte puțină, pe post de resturi din substratul stravechi dacic. Desigur, știința poate defini limba română cum considera ea că e mai potrivit. Dar lin-

Limba română, patria mea (1)

gvistica singură, cu limitele ei, nu ne ajută deloc să înțelegem cu adevărat ce (sau cine) este limba română și care este rostul ei. Limba română nu este latină plus slavă, plus substrat, plus maghiară plus, plus, plus... Limba română este acea formă specială sub care spațiul acesta geografic și spiritual dintre Carpați, mare, Dunăre și dincolo de ele a căpătat o identitate. Limba română nu este o simplă structură logico-lingvistică cu rațiuni de comunicare, răsărită întâmplător la un moment dat dintr-o alta limbă ori dintr-un amestec de limbi, ci un dat de la Dumnezeu, așa cum sunt toate limbile, cu un trup și un spirit, cu o istorie, un destin și un rost. Ea deține un nucleu, o esență, care este una și aceeași de mii de ani, cu mult înainte ca aceasta limbă să se fi numit „română”. Pe acest trup s-au așezat diferite haine, după împrejurări și modă: haina slavă, cea turcească, haina maghiară sau grecească, jobenul franțuzesc sau jeanșii americani. Chiar și latina nu a fost decât o altă haină, mai groasă, mai rezistentă și mai de cale lungă, îmbrăcată, într-un anumit moment al istoriei, de acest nucleu

străvechi. Și pentru că această haină a convenit din punct de vedere politic mai marilor vremii, dar nu era, totuși, decât o simplă îmbrăcămintă, lingviștii au început să născocescă cum că de fapt latina este și trupul, și spiritul limbii române. Au inventat peste o mie de cuvinte latinești care stau, chipurile, la baza unor cuvinte românești, dar care în latina nu au existat niciodată. S-au dat peste cap ca să demonstreze că dacii și-au abandonat limba în favoarea latinei, chiar si acei daci - foarte numeroși - care n-au intrat niciodată în contact cu romanii. Au sucit pe toate părțile limba română pentru a o face să intre în tiparul latin. S-au străduit să ne convingă că limba română are o istorie recentă, că ea s-a „format” la un moment dat, cam pe vremea când slavii dădeau tarcoale la Dunăre. Și au reușit să ne păcălească. Evident, din perspectiva strict științifică, respectând criteriile lingvisticii, ceea ce se vorbește acum se poate socoti altă limbă decât ceea ce se vorbea acum câteva mii de ani. În realitate este o iluzie, bine ascunsă ochilor noștri: esență și spiritul limbii sunt aceleași, doar „hainele” puse pe deasupra ne iau ochii, mereu

altele, mereu mai colorate și mai înșelătoare... Și numele, desigur: astăzi îi spunem „limba română”, dar ea este aceeași limbă carpatină a noastră de mii de ani, indiferent cum s-a numit în stravechime.

Spiritul limbii române

La o simplă răsfoire a Dicționarului Explicativ (DEX), constatăm că toate cuvintele limbii române vin de undeva: latina, bulgara, sârba, maghiara, turca, greaca, rusa, franceza, germana, engleza, italiana, țigăneasca și altele. Nu există nici un cuvânt atribuit vreunui strat mai vechi decât latina, în schimb există mii de cuvinte cu etimologie necunoscută. Ar rezulta că româna este un soi de amestec, care a luat tot ce a putut de la toate limbile cu care a intrat în contact, fără ca limbile cu pricina să fi luat ceva de la noi. Stranie poveste! Cine poate explica misterul apariției limbii române dintr-o limbă latină care a înghițit pe nerăsuflăte, ca un balaur, întreaga limbă dacă și în care s-au amestecat, apoi, ca într-un Babel absurd, aproape toate limbile Europei? Nu e nici un mister, caci adevărul este altul: multe din cuvintele considerate slave sunt, de fapt, dacice, iar slavii le-au luat de aici; multe cuvinte pe care noi spunem că le-am luat de la maghiari, în maghiară au sensuri foarte

► restrânse și maghiarii înșiși nu știu de unde le-au luat. Și foarte multe cuvinte și chiar structuri considerate latinești, în latină nu au existat niciodată, ci sunt străvechi, carpatice... Aceste lucruri au fost spuse de lingviști străini, care nu au nici un motiv să măsluiască istoria limbii române.

Din pricina faptului că noi credem în continuare în teoriile proclamate de savanții noștri, nu s-a găsit încă nimeni care să încerce să definească limba română din singura perspectivă justă, aceea de dat sacru. Constantin Noica a arătat, citându-l pe Eminescu, că cuvintele cu cea mai mare încărcătură de semnificații sau cu înțelesuri netraductibile sunt întotdeauna cuvintele vechi, de la moșii strămoși, nu cuvintele de ieri și de azi. Însă savanții noștri, tocmai pe acestea le ignoră sau le falsifică originea. Unde altundeva poți căuta spiritul limbii, dacă nu în ceea ce a dăinuit de secole, neatinți? Spiritul limbii se găsește în felul în care sunetele se combină între ele și sunt accentuate, dând naștere unei melodii aparte a limbii, în gramatică, în cuvinte și în expresii care adesea nu pot fi traduse în alte limbi, în sensuri și imagini, în felul în care se îmbină și se ordonează cuvintele, și în cuvintele însele, milenare, mii de cuvinte cu origine necunoscută, despre care lingvistii nu vor să po-

menească niciodată sau le atribuie influenței altor limbi. Când e vorba de elementul străvechi al limbii, ni se recită, batjocoritor: barza, viezure, mazăre, de parcă asta e tot ce ne-a rămas după tăvălugul latin...

Gânditorul de la Hamangia - produsul unei spiritualități avansate

Oare de ce bucuria este numită cu un cuvânt dacic, pe cand tristețea, mâhnirea, necazul, suferința, obida, jalea sunt luate de la vecini? Poate pentru că bucuria este sentimentul fundamental al ființei umane, emoția care îți arată că ești pe calea cea bună, că ești în acord cu Dumnezeu. Gândul, cel care leagă lucrurile și le găsește sensul, este desemnat tot printr-un cuvânt dacic (unii lingviști mai susțin și astăzi că ar veni din... maghiară!). Doina este un alt cuvânt milenar, care transpune esența sufletului românesc, starea de dor. A moșteni nu putea fi decât un cuvânt cu o viață de mii de ani, la fel ca moș și moșie, din aceeași familie. Vatra este un cuvânt dacic sau chiar dinaintea dacilor, la fel și codrul. Cuvântul a îngropa (și groapă) are și el o vârstă de câteva mii de ani, iar exemplele sunt multe, multe, multe...

În dicționare nu se folosește niciodată termenul de „dacic” sau

„substrat”. DEX-ul, dicționarul nostru de căpătâi, preferă să spună că un cuvânt este de origine necunoscută decât să admită că este dacic. Lucrările de istoria limbii române încep întotdeauna cu latina: ce-a fost înainte, nu contează, e considerat doar o „influență” minoră, marginală... Ceea ce sperie cu adevărat pe dușmanii identității noastre de neam și limbă este continuitatea incredibilă, de mii de ani, căci valurile istoriei și straturile ce s-au așezat pe deasupra nu au reușit să modifice acest sambure puternic.

Războiul împotriva limbii române

De aici pornește totul: de la presimțirea sau înțelegerea rostului pe care îl are limba română. Căci dacă limba română este cea care dă identitate unui spațiu spiritual care stă la temelia Europei, este limpede că cei ce doresc uniformizarea, ștergerea diferențelor, globalizarea, au un dușman de temut în această limbă cu rădăcini milenare. Și nu este de ajuns să fie falsificate tratatele de istorie și de lingvistică, deoarece limba își vede mai departe de menirea ei, păstrându-și rădăcinile adânc înfipte în pământ. Pentru că limba română să-și piardă rostul, cei potrivnici acțiunează asupra vorbitorilor, ca într-un veritabil război.

Există un război împotriva limbii române,

căci există un război împotriva identității noastre. Iar singurul mod prin care ni se pot tăia rădăcinile este îndepărtarea de limba noastră. Constantin Noica spunea că vorbirea omului este ființa lui. Deci pentru a-i lua unui om sau unui neam identitatea, trebuie să îi distrugi limba: atât istoria limbii, cât și spiritul ei.

Căile pe care se desfășoară lupta împotriva limbii române și, implicit, a identității noastre, sunt numeroase. La nivel academic, savanții, fie ignoranți, biete marionete oportuniste, fie vânduți cu totul și potrivnici intereselor neamului, depun eforturi în a ne falsifica rădăcinile. De aici aversiunea față de război, față de civilizația dacilor și față de tot ce înseamnă componenta străveche a limbii române: cetăți dacice lăsate pe mâna jefuitorilor, triste figuri de academicieni care se extaziază în fața ideii cuceririi Daciei și a masacrării dacilor care și-au apărât pământul, dicționare și tratate ridicole, care caută să demonstreze că dacii au renunțat brusc, definitiv și în masă la limba lor, iar limba română este continuarea limbii latine, devenită imediat un „primitiv universal”, o „limba ospitalieră” care a renunțat de bunăvoie la tot ce a avut specific și a luat de la alții tot ce are acum.

Va urma

Poeme de

Mahmud Djamal

delir

golirea e un ritual pe care îl practic în fiecare zi
după clătirea ochilor
acesta e singurul loc unde îmi pot revedea
animalul în liniște
să-i împărtășesc tot ce-mi trece prin minte
ea era hotărâtă să plece la moscova voia să fie trezită
din somn de plânsul copilului său
eu fiind suprarealist deși nu auzisem de breton nici
de naum zis și gellu
am preferat să merg la secția de radiologie testul e
bun puteți să mergeți la cursuri liniștiți
ni s-a spus doar să nu mâncați vreun produs sovietic
nici să nu atingeți
vreo femeie rusă în următorii cincizeci de ani
în sala de laborator cobaii aveau reflexele destul de
bune răspundeau imediat la orice stimul electric
sau de altă natură
în dormitoare paharele erau așezate
pline pe noptiere
pentru umezirea gurilor uscate de atâtea gemete
iar în cărțile de religie zăceau aceleași porunci printre
coperte când Angela se minuna de culoarea mea
și îmi făcea podul să trec prin ea către malul celălalt
nu știam nimic pe atunci de paradisul fiscal
doar admiram blocurile ce se ridicau zilnic
c-o viteză uimitoare spre cer
păsările aveau nevoie de streșini rufe umede
de sârme pe care să atârne
echinoxii încercau din răspuțuri să resuscite poezia
apelând la respirația gură la gură
fiecare după volumul de oxigen din plămânii săi
angela își puneă un tampon între picioare făcând
semnul crucii la aflarea veștii despre cernobâl
în timp ce umpleam paharul abia golit de apă
acum copilul meu învață o lecție de istorie
iar eu de două decenii aproape
n-am nicio știre despre ea
pe un post tv se anunță că un nebun aleargă cu poezia
de mână
printre mașini și tramvaie râzând neinteresat
de sunetele claxoanelor
nici de fluieratul polițiștilor de circulație...

delir2

cu un singur click te-am scos din mormânt
din văzduh din burta unei cisterne
domnule ghilgameș
să te servesc cu acest ceai fierbinte
adus cu greu din india
căruia i se spune eronat arăbesc
arabescul îl găsești pe ziduri doar
ai fost ocupat când s-a decretat
interzicerea cioplitelor
a poeziei a muzicii
și a orgasmului
singurul lucru permis era șlefuirea muchiilor
cu cât le aveam mai tăioase
cu atât ne creștea porția de aer și de apă
e adevărat că te-ai plictisit așteptând de cinci milenii
dar cel puțin n-ai avut nevoie de sânge
nici de cuvinte
pentru a-ți hrăni precum noi pruncii
și acum vii să-mi spui
că-mi trebuie 99 de pietre ca să pot lapida geamul
tu nu știi că după plecarea ta
am supt sânii tuturor femeilor născute de atunci
am băut toată seva copacilor
și n-am lăsat nicio stâncă în pace
până nu mi-a cedat tăcerea
nu vezi cât de înalt am crescut încât aș putea să aduc
toate cerurile în dormitorul meu
și să fac dragoste cu fiecare pe rând
până le vor cădea stelele în ochii mei
de unde nu vor putea ieși niciodată
observ că nu se mai ridică niciun abur
dintre palmele tale
acum tot ce te rog e să fii gata
numaidecât vei intra în memoria mea
în care vei aștepta verdictul
din cărțile istoriei îți voi face cu singur click
un imens foc de tabără...

delir7

sângele meu e bun de băut deja străjerule
ți l-am păstrat bine
n-am fumat n-am mâncat decât verdețuri
din când în când și câte un măr
roșu din poveștile bunicii...
poți liniștit să-ți vopsești cu el buzele
cravata cu care te vei afișa vorbind
despre îngeri
culorile vapoarelor
sau ale munților de zăpadă...
țărnițele din ochii mei
cheamă pescărușii
din glonțul tău auriu și lucios
apasă apasă pe trăgaci chiar acum străjerule
sunt nerăbdător să le ascult quarkul...

Scriitorul Al. Florin Țene a primit DIPLOMA DE EXCELENȚĂ din partea Senatului Universității de Vest "Vasile Goldiș" din Arad

Sabin Bodea

Vineri, 7 octombrie, la rectoratul Universității de Vest "Vasile Goldiș", din Arad, s-a desfășurat un eveniment deosebit, conținând un bogat program cultural. În prezența membrilor Senatului Universității, a corpului academic al acestei importante instituții de învățământ superior, a domnului prof.univ.Vasile Man, directorul Editurii "Vasile Goldiș" university press, a scriitorilor din orașul de pe malul Mureșului, a unui public iubitor de literatură și a opt televiziuni, a avut loc un triptic cultural, organizat de filiala Arad a Ligii Scriitorilor.

În deschiderea acestei manifestări, prorectorul Universității, mai sus amintite, domnul prof.univ.dr.Iovan Marțian a înmănat DIPLOMA DE EXCELENȚĂ a Universității de Vest "Vasile Goldiș", semnată de rector Prof.Univ.Dr. Aurel Ardelean, scriitorului Al.Florin Țene, membru corespondent al Academiei Americane Române, președintele Ligii Scriitorilor Români, ca drept recu-

noaștere a "impresionantei Dvs, operă literară, publicată în cele 48 de volume și reviste literare din țară și străinătate, contribuția adusă culturii române prin înființarea Ligii Scriitorilor Români, a cărei fondator sunteți, prestigiul de care vă bucurați- onorat prin numeroase premii naționale și internaționale, pentru tot ce faceți spre lauda limbii române prin cultură, Senatul Universității de Vest "Vasile Goldiș" din Arad a hotărât să vă acorde: Diploma de Excelență a Universității de Vest „ Vasile Goldiș”. (extras din Laudatio semnat de rectorul Universității, prof.univ. dr.Aurel Ardelean.).

Despre președintele Ligii Scriitorilor a mai vorbit prof. Vasile Man, directorul Editurii "Vasile Goldiș", university press, redactorul șef al anuarului Studii de Știință și Cultură, în care a publicat, de-alungul anilor, și Al.Florin Țene, și Sabin Bodea, președintele filialei Arad a Ligii Scriitorilor și directorul revistei "Viața de pretutindeni".

În cuvântul său, Al. Florin Țene a mulțumit

Senatului și rectorului, după care a făcut o retrospectivă a vieții sale pusă în slujba culturii române, și un mic istoric al Ligii

Scriitorilor, care în prezent are 31 de filiale cu aproape 500 de membri și 12 reviste, din care 9 pe suport de hârtie.

În a doua parte a acestei manifestări au fost lansate cărțile: „Dicționarul Ligii Scriitorilor”, vol. 1, „Viața ca o punte”, povestiri de Titina Nica Țene și antologia de autor "Întoarcerea statuilor- 70 de poeme", de Al.Florin Țene. Despre aceste cărți au vorbit scriitorii: Emil Șimăndan, Horea Gana, Ion Stăncioiu și aurtorii.

În continuarea acestei ample manifestări dedicate scriitorului Al. Florin Țene s-a desfășurat la Mănăstirea Hodorog Bodrog, ce se află

la 15 km de Arad, unde starețul acestui lăcaș de cult ortodox, Arhiman-drid Nestor Iovan a vorbit celor prezenți despre istoricul mănăstirii, cea mai veche din țară, cu activitate neîntreruptă, datând din anul 1177. În cadrul acestei ambianțe poeta Titina Nica Țene a susținut un recital, din poezia sa religioasă.

Această instructivă manifestare culturală s-a încheiat în studioul televiziunii "Baricada," ce emite pentru trei continente (Europa, America și Australia) unde moderatorul Eugen Marinoff i-a avut ca invitați în cadrul emisiunii „Vitrării” "pe scriitorii: Al.Florin Țene și Sabin Bodea, care au dezbătut problema litaraturii române contemporane.

A t h a n o r

Gelu Naum

Foșnetal cenușii memoriestinsă a focului
peste tatuajele de calcar
cămăși de apă limpezi între nisipuri
viermi vegetali ocolind pietricelele
vuiet al găleților căzute în fântâni
dar toate acestea se petreceau
sub o pătlagină

și într-o bună zi el a ieșit să vadă
deasupra noi ședeam lângă araci
și cârlionții ni se întindeau spre ei
groapa de var se cam păraginise
prin ceață umblau păsările
amenințătoare ale somnului
noi ne feream pe cât puteam
și el ne rezema cu ochii

Erte paregiate da tēpido sole
ora non sorvoli
ed il vento,
un guerriero stanco,
bussa alla tua porta,
solo spettri
che si dipanan nel presente
e discorron di cosa è stato;
perdona il lascito di mestizia
e l'otre di fiele greve,
un tricolor che annuncia
la sua comparsa,
invito a nozze
d'un'ora vana,
compiuta
nel lamentar fugace.

Urcușuri egalate de soarele călduț
acum nu survolezi
și vântul,
un ostaș obosit,
bate la ușa ta,
doar stafii
care se deapănă în prezent
și discută despre ce a fost;
iartă legatul de mâhnire
și burduful fierii grele,
un tricolor care anunța
apariția lui,
invitație la nuntă
unei ore vane,
conchise
într-o lamentare trecătoare.

Candida mi sovviene,
antica,
soave dalle prime alture,
mordace e scipita,
gentile ed aspra,
di re valorosi figlia,
intarsio di nobili culture,
languida di movenze.

Candida îmi aduce aminte,
antică,
suavă din primele înălțimi,
mușcătoare și insipidă,
gentilă și aspră,
regilor valoroși fiica,
încrustație nobilelor culturi,

Poeme de Luca Cipolla (Italia)

languroasă de mișcări.

L'alba ho sentito chiamare al rinto-
tocco,
la brezza dolente
di un cielo corrotto..
e subire la scena
incantevole e pesa
un efēbo sparuto,
la gonna mai arresa..
La riva sua ad est più non mi
cinge,
lambisce il silenzio
di ogni meninge;
dal rivo risale ed affiora la mano,
un' Erato è in procinto
di volare lontano.
L'alba ho sentito chiamare al rinto-
tocco,
la brezza dolente
di un cielo corrotto.

Răsăritul am auzit
să cheme la clinchet,
briza jalnică
unui cer corupt...
și să rabd scena
încântătoare și grea
un efēb jigărit,
fusta niciodată învinsă...
Malul ei la est
nu mă mai cuprinde,
atinge tăcerea
fiecărui meninge;
din pârâu se urcă și emerge mana,
o Erato e pe punctul
de a zbura departe.
Răsăritul am auzit
să cheme la clinchet,
briza jalnică
unui cer corupt.

Un cielo di porpora m'assale
prosciugandomi le vene..
Da quell'arco, passato e presente,
due gemelli,
una mano tendersi
ad un fiore colto nell'infinito del
tempo..
e lontano saluto
chi forse mi sta accanto
e più freddo non sento..

Un cer de purpură mă înfrunta
secându-mi vinele..
Dinspre bolta aceea,
trecut și prezent,
doi gemeni,
o mână care se întinde
unei flori culese în
infinitul timpului..
și departe salut
pe cel care poate îmi este alături
și rece nu mai simt..

Sostanza,
quant'eri sostanza;
e dietro l'inferriata
quella ricerca tua
sfrenata;
stanche parole al risveglio,
stanco io
d'una memoria cieca;
e vagare in quel respiro,
là dove si spegne
anche l'ultima nota
e l'ultimo raggio ti riempie.

Regulamentul concursului național de literatură

Moștenirea Văcăreștilor

Ediția a XLIII-a, Târgoviște, 11-12 noiembrie 2011

Organizatori: Consiliul Județean Dâmbovița,
Centrul Județean de Cultură Dâmbovița,
Societatea Scriitorilor Târgovișteni, Biblioteca
Județeană „I. H. Rădulescu”, Complexul Național
Muzeal „Curtea Domnească”, Teatrul Municipal
Târgoviște, Universitatea „Valahia” din Târgoviște

În organizarea Centrului Județean de Cultură Dâmbovița, Societății Scriitorilor Târgovișteni, Bibliotecii Județene „I. H. Rădulescu”, Complexului Național Muzeal „Curtea Domnească”, Teatrului Municipal Târgoviște, Universității „Valahia”, cu sprijinul Uniunii Scriitorilor din România, se desfășoară Concursul Național de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor”, cu patru secțiuni de creație (poezie, proză scurtă, eseu și teatru scurt), ajuns anul acesta la ediția a XLIII-a. El se adresează creatorilor din toată țara, care nu au împlinit 40 de ani, nu sunt încă membri ai uniunilor de creație și nu au volume de autor.

Concursul dorește să descopere, să sprijine și să promoveze o literatură de certă valoare umanist-estetică, deschisă tuturor abordărilor, căutărilor și inovațiilor din interiorul oricăror experiențe ale canonului specific românesc ori universal. Concurenții se vor prezenta la concurs cu un grupaj de 10 titluri pentru secțiunea de poezie, 3 proze însumând maxim 8 pagini la secțiunea proză scurtă, 1-2 piese de teatru scurt (inclusiv piese pentru copii), pentru secțiunea teatru scurt, care vor aborda teme la alegere, și 2 lucrări de circa 4-5 pagini la secțiunea eseu, cu tema „Școala prozatorilor târgovișteni. Mircea Horia Simionescu – cel mai original prozator român postbelic.”

Lucrările vor fi editate în Word, cu caracter Times New Roman, corp 12, la un rând și jumătate. Acestea vor avea un motto, ce se va regăsi într-un plic închis, conținând un CV detaliat (numele concurentului, data nașterii, activitatea literară, adresa și, obligatoriu, numărul de telefon), și vor fi trimise prin poștă (imprimare pe hârtie și pe un CD), până la data de 31 octombrie 2011, pe adresa: *Centrul Județean de Cultură Dâmbovița, str. A. I. Cuza nr. 15, cod poștal 130007, Târgoviște*. În cazul în care, lucrările vor fi trimise prin poșta electronică (office@cjd.ro), acestea vor fi însoțite de un motto, precum și de datele

personale solicitate mai sus, organizatorii asigurând confidențialitatea acestora până ce juriul va delibera și va stabili premianții ediției.

Concurenții care au obținut un premiu la una dintre secțiuni, în edițiile anterioare, se vor putea înscrie în concurs doar la o altă secțiune.

Concurenții care nu vor trimite toate datele de identificare vor fi eliminați din concurs. Nu vor participa la concurs lucrările care vor fi trimise după 31 octombrie 2011, data poștei.

N.B. Premianții vor fi invitați de către organizatori în zilele 11 și 12 noiembrie 2011, la Târgoviște, la manifestările organizate în cadrul Concursului Național de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor”, ediția a XLIII-a 2011.

Premiile, în număr de 18, în valoare de circa 7000 lei, vor fi acordate concurenților numai în prezența acestora în vechea Cetate de Scaun, cu ocazia festivității de încheiere a concursului. De asemenea, lucrările premiate vor fi publicate într-un volum editat de Centrul Județean de Cultură Dâmbovița, în colaborare cu editura „Bibliotheca”.

Relații suplimentare: Centrul Județean de Cultură Dâmbovița, telefon-0245/613112; adresă de e-mail: office@cjd.ro;

Notă finală: Orice modificare a actualului regulament va fi notificată în procesul verbal de jurizare și adusă la cunoștința publicului de către juriul național, alcătuit din personalități recunoscute ale vieții cultural-literare naționale.

Zborul

fragment din romanul
„Fluturi și Chopin”
 de **Atena Gabriela Stoichiță**

„Eu nu am căutat, în toată viața mea, decât esența zborului! Zborul - ce fericire! „ - Constantin Brâncuși

- Arin, te invit la un zbor prin grădină. Ce zici?

- În sfârșit! Aștept asta demult...

Vara era deplină. Un miracol. Cât despre grădina lui Anton!...

Petrecusem mult timp ascultând poveștile oamenilor, trăind printre ei, încercând să-i înțeleg. Nu poți trece prin viață oricum, din toate ai câte ceva de învățat și tocmai din acest motiv îmi doream o vară alături de fiul meu. Toți avem nevoie de învățătură și, de ce nu, de zbor. Altfel, cum ar fi viața unui fluture fără zbor sau a unui om fără învățătură?

Grădina abunda de culori și miresme. Dar Arin a rămas uimit în fața imensității albastre de deasupra noastră.

- E cerul, încercam să-i explic. Este necuprins, albastru, infinit... și poartă în el atâtea legende țesute-n constelații. Într-o zi am să-ți povestesc.

Mă afluam într-o călătorie absolută cu fiul meu. Zborul spre necuprins însemna nu numai setea lui de cunoaștere, ci și dorința mea, ca o completare, ca o motivație. Vântul ne învăluia delicat, purtându-ne zborul peste curcubeul grădinii. Ne învăteau în cercuri de lumină pe deasupra florilor. Grădina imensă și multicoloră era împrejmuată de un gard viu și de pâcuri de copaci. Dincolo de gardul verde se aflau oamenii și orașul lor. Arin era atras ca un magnet de spectacolul urban. Nu l-am putut opri, și pentru mine era la fel de irezistibil, așa că iată-ne pe deasupra tramvaielor, direct în vuetul străzii. Am traversat bulevardul, continuându-ne zborul. Oamenii ne priveau: unii uimiți, alții indiferenți. Un copil s-a oprit și ne-a privit consternat, cu ochi strălucitori. Și, nu este doar o teorie, dar de multe ori nu mai este nevoie de cuvinte, o singură privire spune totul. Asta am învățat în nesfârșita mea călătorie printre oameni.

Acum era rândul lui Arin să descopere emoția, curiozitatea, mirarea, indiferența oamenilor. Ne continuăm zborul.

- Uite o grădină! Seamănă cu a lui Anton, numai că este mult mai mare! Iată la un loc oameni mari, copii, copaci, flori, câte culori!... Ce grădină este aceasta?! se minuna Arin, în timp ce pătrundeam în imensitatea parcului.

Iar eu încercam să-i explic ce înseamnă de fapt parcul, cine și în ce scop îl îngrijește și asta zburând pe deasupra peluzelor și a florilor împăștiate în iarbă ca-ntr-un covor oriental. Arin era fericit. M-am oprit pe o frunză de pădăie, privind în jurul meu. S-a așezat lângă mine, așteptând. Eu alunecam în amintiri, iar prin ochii mei nu mai privea decât ochiul inimii mele, veșnic treaz, veșnic atras de minunățiile acestei lumi în care aveam norocul să trăiesc. Îmi dădeam seama că undeva, în adâncul meu, există supremul ființei mele și poate că răspunsul la toate întrebările. Arin aștepta. Frunza de pădăie se mișca sublimă în adierea vântului. Îmi era dor de Alia.

- Ce copaci falnici! Au crengi puternice! N-am mai văzut astfel de copaci. Parcă ar fi niște bătrâni înțelepți! l-am auzit șoptind.

Cred că am zâmbit. Ce îl făcea pe fiul meu să asemenea copacii unor bătrâni înțelepți?! Apoi mi-am amintit de Aron și mi-am dezlipit privirea de pe plăpânda frunză de pădăie, ridicându-mi-o spre înaltul cerului.

- Da, Arin, ai dreptate! Copacii pot fi asemuiți cu oamenii. Rădăcinile lor puternice, adânc înfipite în pământ sunt precum gândurile oamenilor, nu se văd, dar misiunea lor este importantă, transcende simpla existențialitate. Doar o rădăcină puter-

nică poate susține tulpina dreaptă, pe când o rădăcină slabă nu poate să păstreze copacul falnic. Vezi cât de importante devin gândurile? Suntem ceea ce gândim. Putem construi sau distruge lumea doar cu gândurile noastre.

M-am desprins de frunza de pădăie. Arin m-a urmat. Ne împleteam zborul între alei și poiențele pline de flori multicolore, observând oamenii. Iar mie îmi veneau în minte vechi întâmplări, căci mintea nu obosește, ea rămâne la fel de nepotolită ca vântul.

Și zborul ne-a purtat spre un alt loc al parcului. Recunosc, era prima dată când mă afluam atât de aproape de un lac. Ne-am oprit tăcuți, privind doar unduirea lacului - o tăcere regală pe care nu aș fi întrerupt-o pentru nimic în lume. Cerul și soarele se priveau în el ca-ntr-o oglindă. Doar rațele sălbatic trunchiau tăcerea, când și când, cu zborul lor. Arin privea totul cu stupoare, iar în mine clo-cotea bucuria acestei întâmplări. ►

► - Ce este acesta?! m-a întrebă mai mult decât uimit.

- Este un lac.

- Al cui este?

- Al Zânei Apelor.

Nu știu ce mi-a venit să-i spun asta, dar gândul mi-a zburat la o întâmplare mai veche, când mi s-a întâmplat același lucru și când Aron, bunul meu prieten, mi-a povestit o frumoasă legendă. Trebuia să o povestesc la rândul meu pentru că uitarea ei ar fi însemnat moarte. Omul dă viață legendelor și tot el are datoria să păstreze viața acestora. Ne-am agățat de o mlađiță de salcie. Eu, gata să-i povestesc o legendă, el, gata să asculte, curios și nerăbdător, așa cum sunt toți copiii.

- Lacul acesta are o legendă frumoasă. Se spune că în vremuri foarte îndepărtate pe aceste meleaguri trăia un împărat puternic și foarte bogat. Acesta avea trei fii. Când a sosit vremea însurătoarei pentru primul fiu, împăratul a pețit-o pe fata unui alt împărat la fel de puternic și de bogat, după cum erau obiceiurile. Aceștia nu se împotriveau dorinței părinților. A urmat cel de-al doilea fiu. Și pentru acesta s-a găsit fata potrivită într-o altă împărăție, dar, când a venit rândul celui de-al treilea fiu, acesta i-a spus tatălui că nu dorește să se însoare decât cu aleasa inimii lui. Legenda spune că cel mai mic fiu al împăratului se îndrăgostise de o fată să-

racă și orfană, crescută doar de bunica ei, dar deosebit de frumoasă și cu mâini de aur. I se spunea astfel pentru că era singura care broda hainele împăratului și i se dusesse vestea în toată împărăția. Cu toate acestea împăratul nu și-o dorea ca soție pentru fiul său, iar peste cuvântul lui nu putea trece nimeni. A încercat în fel și chip să-i abată gândul de la ea, dar nimic nu părea să schimbe sentimentele fiului său. Organiza în fiecare săptămână baluri la care invita fete bogate și frumoase de peste mări și țări, cunoscute sau mai puțin cunoscute, dar nu însemnau decât cheltuială în zadar pentru împărat și indiferență din partea fiului. Povestea lor de dragoste exista împotriva tuturor. Atunci împăratului i-a trecut prin minte un gând înfiorător, căci nu și dorea altceva decât să-i despartă pe cei doi. Și într-o noapte rece de toamnă, când o furtună aprigă se abătuse asupra împărăției, fata a fost răpită din casa bunicii și închisă într-un turn, departe, la marginea unei păduri. Se spune că turnul ar fi existat pe aici, pe undeva... Fata continua să brodeze, dar nimeni nu știa câte lacrimi vărsa de dorul iubitului ei. Nici fiul de împărat nu a putut suporta despărțirea și a plecat în lumea mare, împreună cu Nor, calul lui alb, în căutarea iubirii pierdute. Odată ieșit din împărăție nimeni nu l-a mai recunoscut și nimeni nu avea

să mai știe că el este fiu de împărat. Și a mers zile și nopți, depărtându-se tot mai mult de împărăție. Întreba pe oricine întâlnea dacă a auzit sau a văzut pe fata cu mâini de aur. Nimeni nu auzise de ea. Și trist pleca mai departe. Într-o noapte, însă, a avut un vis ciudat. Femeia care i-a apărut în vis nu părea a fi de pe meleagurile cunoscute de el. Aceasta i-a spus că știe motivul pentru care se află pe acel drum și că așa trebuie să fie. Omul are nevoie să-și găsească dragostea și să învețe să iubească, doar așa va trăi bucuria vieții. Dar puterea iubirii este și mai mare când aceasta este împărțită, i-a mai spus femeia cu chip de zână. Cine ești? a întrebat-o tânărul. Nimeni alta decât Zâna Dragostei. De unde știi că eu îmi caut iubirea? Zâna a zâmbit și a continuat: la început iubirea are forma unui boboc, cu cât devine mai puternică se transformă în floare. Ale mele sunt toate florile acestea. Cum să nu știu de ele?! Urmează-ți visul voinicule, aleasa inimii tale este aproape! O privea dincolo de imaginația obișnuită. În altă noapte a visat-o pe Zâna Vântului care cunoștea și ea secretul inimii lui. Cu o adiere lină a vocii l-a încurajat s-o urmeze, spunându-i că viața, când pare că se destramă, nu înseamnă decât că începe să se readune. De a doua zi s-a lăsat vântului ei. Și vântul l-a purtat mai departe pe drumul bun. Apoi a visat-o pe

Zâna Pădurii. Nu știa că, în tot acest timp, ea îi călăuzise pașii. Tot ce trebuia să facă mai departe era să urmeze raza de soare, care în jocul ei misterios printre ramurile copacilor îi va arăta drumul. S-a lăsat purtat de vânt și de raza de soare. Se afla sub marea protecție a zânelor bune.

Legenda mai spune că din lacrimile fetei, nesfârșite, în jurul turnului se formase un lac limpede și albastru ca ochii ei. Cea care l-a ajutat mai departe a fost Zâna Fluturilor. Aceasta a trimis pe pământ un înger cu chip de fluture albastru. Tânărul a înțeles semnul și l-a urmat...

M-am oprit din povestit, ascultând liniștea. Rațele sălbatice ascultau odată cu noi. Poate cunoșteau și ele legenda, sau poate că nu. Doar vântul atingea liniștea fără să o destrame. Ochii lui Arin aveau strălucirea lacului. Am continuat:

- Și împreună, om și fluture, au ajuns pe malul acestui lac. Bucuria regăsirii nu s-a mai stins și au trăit fericiți și poate că mai trăiesc... doar fluturile s-a întors la zâna lui. Se spune că la nunta lor au venit și zânele și că, pe aici pe undeva, ar exista tărâmul lor. Un tărâm fermecat, al tinereții fără bătrânețe și al vieții fără de moarte. Zâna Florilor a umplut grădinile cu flori, Zâna Apelor a transformat lacrimile femeilor în rouă, Zâna Pământului a rodit zâmbete pe fețele oamenilor.

**Florica Gh.
Ceapoiu**

Ioana Stuparu

Bunătațe față de semeni și dragoste pentru Dumnezeu

Florica Gh.
Ceapoiu

Dintotdeauna, Prea-bunul Dumnezeu co-boară lumina spre oameni, folosindu-se pentru aceasta de aleșii săi. Unii dintre cei aleși sunt mai conștienți de potențialul lor de comunicare cu divinitatea, alții mai puțin, considerând că realizările lor artistice sunt rodul muncii, educației, culturii, erudiției.

În ultimul deceniu, s-a impus atenției iubitorilor de cuvânt – în toate formele sale de exprimare scrisă: proză, eseu, poezie, critică literară, epigramă, dramaturgie – un nume cu rezonanță blândă – Ioana Stuparu, iar astăzi participăm nu numai la o lansare de carte, ci și la sărbătorirea zilei de naștere a autoarei, o întâlnire de suflet – așa cum și-a dorit-o Ioana – în care să-i fim alături colegi, prieteni, critici literari, editori de carte și de reviste literare.

Înzestrată cu o capacitate dumnezeiască de armonizare a cuvintelor, Ioana Stuparu și-a ocupat locul printre cei aleși, cucerindu-ne inimile prin harul său de povestitor, astfel că, după ce realizezi lectura măcar parțială a unora dintre creațiile sale: *Clipa de lumină*, Editura Miracol, 2001 (romanul de debut), *trilogia Oameni de nisip*, Editura Amurg Sentimental, 2006 sau *Grădina care s-a suit la cer*, Editura Florile Dalbe, 2007 (proză

scurtă), constăți cu plăcere că ai pătruns într-un univers inedit, aparținând celei mai sincere și sensibile scriitoare – fire nobilă și suflet deschis, de adevărată creatoare.

Posesoarea unui filon puternic de sevă epică; atentă și receptivă la viața înconjurătoare, la istoria neamului, la legende populare și la obiceiurile strămoșești; înzestrată cu o putere aproape paranormală de percepere și vizualizare a vibrațiilor pământului și oamenilor, Ioana Stuparu ne surprinde cu viziunile sale artistice și limbajul colorat cu regionalisme, utilizat deseeori, desprinse dintr-o lume a satului românesc, pe care majoritatea dintre noi, orășenii, nu am întâlnit-o decât în literatura marilor clasici. Conștientă de acest lucru, Ioana Stuparu încearcă și reușește cu succes să conserve, între copertile cărților sale, adevărate comori de spiritualitate românească.

Prin volumul de teatru *Miniona*, apărut la Editura Arefeana, București, 2011, al cărui director este bunul și mult

stimatul nostru prieten, poetul, prozatorul, eseistul, criticul literar și profesorul de limbă și literatură rămână, domnul Ion C. Ștefan, Ioana Stuparu ne dezvăluie și talentul său de dramaturg și subtil umorist, „va să zică e adevărat secretul pe care-l știe toată lumea de aici” – ca să ilustrez, folosind cuvintele personajului principal Nora, din această piesă (pag. 18).

Inspirată de evenimente trăite în timpul „revoluției” și în perioada post decembristă, piesa, asemenea microromanului *Tovarăși de ultimă zi*, apărut la Editura Dacoromână, București, 2010, înserează o serie de întâmplări care par a fi cunoscute, prin care am trecut poate și unii dintre noi, făcându-ne conștienți de faptul că noi deja le-am uitat, dar, cuprinse în carte, ele capătă o valoare istorică și sentimentală. Autoarea reușește astfel să dea timpul înapoi, determinându-ne parcă să ne regăsim printre personajele ei, personaje pline de viață, având caractere bine conturate prin replici viguroase și mișcare scenică adecvată. Deaseme-

nea, ea dă dovadă de multă iscusință în construirea dialogurilor, abordând formele cele mai concise, capabile să sugereze cel mai bine atât situațiile de viață cât și trăirile sufletești, neliniștile interioare precum și răbufnirile de revoltă scrise pe limba celor mulți, cărora li se adresează.

Retrasă în altarul ființei sale, Ioana Stuparu privește mirată oamenii, urmărindu-le atentă fețele; căutându-le curioasă ochii, le citește privirile, încercând astfel să le descifreze înțelesurile și neînțelesurile existenței lor: „Fețe care exprimau năucire, disperare, derută. Ochi clocoțind de viață, plini de biruință, ca ai cailor sălbatici după ce, în fugă nebună, au supus sub copitele lor preeria, ce părea fără hotare; ochi înroșiți, injectați ca ai animalelor hăituite, căzute în capcane; ochi plini de răzbunare; ochi senini; ochi blânzi; ochi explodând de speranță; ochi inundați de lacrimi reținute la hotarul pleoapelor; ochi uscați; ochi duși în fundul capului de grăbită secătuire; ochi plini de întrebări care

încă nu porneau a fi puse...". Frumos, foarte frumos mi s-a părut acest citat din romanul *Tovarăși de ultimă zi* (pag. 50).

Aplecată deasupra filei albe de hârtie, care așteaptă parcă să-i adune gândurile, Ioana Stuparu compune și poezii. Pe unele dintre ele le-a publicat în antologii colective și în diverse publicații editate pe hârtie sau online. Impresionat de frumusețea versurilor sale, maestru Radu Cărneci a inclus-o în *Antologia Sonetului Românesc*, Editura Muzeul Național al Literaturii Române, București, 2009, volumul 3,

cu un sonet foarte reușit, din care reproduc doar terținele: „Aduceți un fluier sau dați-mi un pai/Ce chef am de-un cântec de dor și de drag/Să zboare ca vântul acolo, pe-un plai/Să simt cum tresaltă țărâna din prag/ Să-mi stâmpăr un foc ce mă mistuie, vai!/E mult prea departe iubitu-mi meleag!” (Dați-mi un fluier, pag. 56). Acum, de ziua ei, îi dorim ca, în cel mai scurt timp, să ne invite și la lansarea unui volum de poezie, pe care știm că și-l dorește din tot sufletul.

Când simte că are ceva de spus și poate să producă o bucurie colegilor de breaslă scriitori-

cească, numai atunci scrie cronică literară, exegeze, portrete sau omagii, multe dintre ele publicate deja în volumul *Cuvinte de mătase – Semănătorul*, Editura online, 2009, dar, pentru că nu poate să fie o persoană răutăcioasă, când sufletul nu o îndeamnă să scrie de bine, își înghite singură amărăciunea și tace, deși, cele peste șaizeci de reviste literare care, de-a lungul timpului, i-au publicat creațiile, îi tin în continuare paginile deschise.

Aflându-și „sufletul legat” de acel loc în care îi cresc și „rădăcinile”

(Clipa de lumină, pag. 50), doamna Ioana Stuparu scrie dintr-o bună-tate nețărmurită față de semeni, din sinceră compasiune pentru durerile lor, din dragoste pentru Dumnezeu și din prețuire pentru adevărul pe care nu vrea să-l știe colbuit de cenușa clipei sau deformat de amprenta resemnării.

Înzestrată cu excelente calități de om și de prieten, stimându-și colegii și colaboratorii, Ioana Stuparu ne-a cucerit pe toți cu amabilitatea, blândețea și puterea ei de discernământ, cu vocea-i caldă și binevoitoare.

**Elena Buică
Canada**

Halloween - văzut prin ochii unui român

Când am ajuns în Canada și sub ochii mei s-au desfășurat prima dată tradițiile de Halloween, mi s-au părut niște ciudățenii din care n-am înțeles mare lucru, deși mi-au plăcut. Abia după ce m-am informat mai bine mi s-au așezat în minte înțelesuri mai clare. Halloween-ul, această sărbătoare din 31 octombrie, atât de populară continentul nord-american, dar și cu răspândire în alte părți ale lumii, este o sărbătoare atipică și controversată. Deși e barbară prin manifestări, totuși e celebrată de creștini, deși se manifestă cu mare vigoare pe pământ american, e celtică, deci cu rădăcini europene, iar în esența ei, deși este un horror, e primită cu bucurie.

Pentru că este o sărbătoare în care imaginația fierbe și dă în clocot și fantezia n-are limite, în zilele noastre este preluată de tot mai multe popoare. De câțiva ani a pătruns și în România unde tot mai des se organizează diverse spectacole și petreceri pe tema Halloween-ului, așa cum obiceiurile de Valentine's Day au pătruns și la noi sub forma lor mai modernă și comercializată, deși avem tradiția Dragobetelui. Chiar dacă „Noaptea Sfântului Andrei” (30 noiembrie) este echivalentul românesc al Halloween-ului, totuși am preluat câte ceva din tradițiile acestuia și am făcut cunoștință și cu o seamă de superstiții și povești legate de

această zi. În multe țări, în seara zilei de Halloween și cateodată și în seara premergătoare acesteia se organizează diverse parade și carnavaluri prin care este serbat Halloween-ul.

Inceputurile lui se pierd, pur și simplu, în timp. Nimeni nu mai știe când și în ce împrejurări au apărut misterioasele credințe în spiritele lumii de dincolo care odată pe an, cereau o noapte numai a lor. Celții credeau că în această noapte, toate porțile care separă morții de cei vii erau deschise și spiritele celor morți se întorceau pe pământ. Pentru că nu toate spiritele erau prietenoase, se organizau petreceri zgomotoase și se îmbrăcau în costume cât

mai înspăimântătoare pentru îndepărtarea acestor spirite nefaste. După ce sărbătoarea se sfârșea, jarul de la focurile sacre era folosit pentru a aprinde focul în casele care astfel erau protejate de rău pe parcursul iernii.

Numele de Halloween vine de la expresia „all hallows' eve”, din limba engleza, ceea ce reprezintă numele unei sărbători creștine numita a tuturor sfinților „ajunul zilei tuturor sfinților”. Denumirea a fost prescurtată în „Hallowe'en” și apoi în Halloween.

Obiceiul cel mai răspândit și mai îndrăgit al acestei sărbători, dar pe care românii nu l-au preluat, este colindul copiilor din această noapte îmbrăcați în cele mai ciudate sau înfricoșătoare costume, în vrăjitori, mumii, ►

► schelete, stafii sau alte personaje sinistre. Ei colindă pe la case, din ușă în ușă, punând întrebarea „Trick or treat?”, ceea ce s-ar traduce „Păcăleală sau tratație?”. Această frază se interpretează ca o amenințare că de nu vor primi dulciuri, atunci i se va face o farsă persoanei căreia i s-a colindat. În ziua aceasta, elevii vin la școală îmbrăcați cu costumele de Halloween. M-a amuzat o scenă văzută la școala fiicei mele. S-a nimerit să fiu acolo la începutul orelor. Elevii întârziați, așa cum este regulamentul școlar, trebuie să primească un bilet de la secretara școlii ca să poată intra la ore. În acea zi erau mai mulți elevi întârziați care așteptau la rând să primească biletul. Mi-a părut rău că nu am avut un aparat de fotografiat să prind imaginea cu un iepuraș sfios, un motan negru, un cocoș cu fulgii zdrențuiți, o prințesă, un măgar etc. Ți-era mai mare dragul să-i privești cum stăteau în șir indian lângă perete, cu figuri ispășite pentru întârziere.

Halloween-ul nu e doar o sărbătoare a copiilor. În ultima vreme, din ce în ce mai apreciată de adulți, Halloween-ul îi stărnește și pe acestia la petrecere așa cum se întâmplă cu bucurie și în familia noastră. Adulții își confecționează sau cumpără costumații cât mai fanteziste, la care adaugă și o mască fioroasă. Cuprinși de spiritul ludic organi-

zează distracții, fie la discotecă, fie la o petrecere cu premieri pentru costume, ori acasă cu diverse surprize și cu câte un bun film horror. Iși decorează interioarele și mai ales exterioarele caselor cu elemente ale toamnei, dovleci, coceni de porumb, sperietori de ciori. Unii fac un adevărat cimitir cu cruci în fața casei. Când a murit prințesa Diana, am văzut și numele ei pe o cruce. Anul acesta poate va apare numele lui Gaddafi.

Paradele și carnavalele de Halloween, un alt obicei pe care românii nu l-au luat, stârnesc și ele admirația și voia bună. Ele imită personaje cât mai suprealiste și înfricoșătoare, fantome, mumii, vampiri, vrăjitoare, demoni, iar culorile predominante ale sărbătorii de Halloween sunt portocaliul și negrul, culori asociate dovleacului și morții. Defilând pe străzi, ei împart dulciuri copiilor veniți să-i privească.

Peste tot îți încântă privirea și dovleci goliți de conținut, ciopliti în forme înspăimântătoare și cu o lumânare aprinsă în interior, agățați pe porți, pe garduri, în pomi sau purtați în mână pe străzi tot cu scopul de a pune pe fugă spiritele malefice. Acest bostan sculptat, numit "Felinarul lui Jack" își are povestea lui. Se spune că irlandezul Jack îl păcălise pe Satana să se urce în vârful unui măr, după care acesta sculptase în coaja copacului simbolul crucii, astfel împiedicându-l pe diavol să mai poată cobori din pom.

Conform tradiției, după ce Jack a murit, acesta nu a fost primit în rai datorită metodelor sale diavolești, dar nu i s-a permis nici intrarea în iad deoarece l-a păcălit pe diavol. Astfel Jack a rămas să cutreiere fără încetare pământul, până când se spune că Satana înduioșat, i-a dăruit lui Jack o bucată de jar pentru a-și lumina drumul în timpul nopții. Jack a amplasat jarul primit în interiorul unui dovleac pe căruia tocmai îl mâncase conținutul... și astfel s-a ajuns la dovleacul de Halloween din zilele noastre.

Noi ca români strămutați pe meleaguri americane ne-am apropiat cu interes și cu plăcere de aceste tradiții ale țării de adopție și ne-am prins și noi în vârtejul Halloween-ului. El ne ajută la largirea orizontului și a înțelegerii existenței umane. Tainele nepătrunse și întunericele necunoscutului de dincolo de granița vieții au darul să ne aducă și nouă în această seară lumina și căldura unor trăiri deosebite. E o distracție plăcută și, sătui de atâta muncă în restul zilelor, o asemenea distracție este primită cu bucurie. Această noapte ne amintește nouă, românilor, de colindul copiilor din ajunul Crăciunului. Ca și copiii români, copiii americani și canadieni, vin cu traista de gât la fiecare ușă cu ochii plini de bucuria acestei sărbători rostind "trick or treat". Forfota

lor pe la uși este aducătoare de zâmbete pe fețele maturilor care le întind cu drag dulciuri, fructe sau alte bunătăți. Îți vin la ușă îngeri dragălași, prințese zămbitoare, fluturași delicați, alături de urși, lilieci, căci fantezia este inepuizabilă. Nu cred că am văzut doi copii costumați la fel. Unii se mai împiedică în covorul gros al frunzelor de toamna, se rostogolesc și pleacă zorit să primească bunătățile pe care le vor ronța cu socoteală în zilele următoare. Alții vin sfioși la ușa, abia cutează să scoată un sunet, alții sunt mai năzbatioși, nici nu știi pe care să îi admiri mai întâi. După vreo două-trei ore de colindat se retrag cei mai mici, iar cei mai mari și adolescenții iau în primire colindul caselor. Nu de puține ori îți trag câte o sperietură, deși știi că te poți aștepta la așa ceva, dar de care apoi te bucuri. Nepoata mea, Mara-Elena, acum studentă în Ottawa, în fiecare an merge împreună cu colegii și-l "amenință" pe Prim-Ministrul Canadei cu "Trick or Treat".

Așa dar, de Halloween punem și noi fantezia în mișcare și ne împodobim casa, îmbrăcăm pelerina de magician și călătorim imaginar pe mătură de vrăjitoare zburând în lumea spiritelor, chiar dacă nu este sărbătoarea noastră din copilărie, dar îi dăm atenția cuvenită fiindcă ne aduce o desfătare deosebită.

HAPPY HALLOWEEN!

Toamna Literară Pietroșițeană „Mircea Horia Simionescu”

George Coandă

Inițiată în urmă cu opt ani de către poeții Ion Iancu Vale și Mihail I. Vlad, manifestarea literară de la Pietroșița, pitorească așezare dâmbovițeană, străjuită de măreția magică a Bucegilor, a găzduit sâmbătă, 25 octombrie, ediția 2011 a acestei reuniuni de literatură, intrată pe ductul tradiției sub patronajul spiritual al marelui și regretatului scriitor Mircea Horia Simionescu, care-și găsisse pe acest meleag un mirabil refugiu creator.

Organizată și de astădată de Fundația Renașterea Pietroșiței- Ruralia în parteneriat cu Primăria localității, programul ediției, devenită națională – și o să vedem mai încolo de ce-, a fost ilustrat de momente revelatoare care au avut loc la Muzeul etnografic al locului. Astfel, manifestarea a fost binecuvântată de preotul paroh Eugen Popescu, cuvântul de deschidere fiind rostit de prof. univ. dr. Radu Negoescu, președintele Fundației Renașterea Pietroșiței – Ruralia. Au urmat apoi, două omagii pro memoria: Mircea Horia Simionescu – la care a luat parte și soția scriitorului, doamna Dorina – și Iu-

Participanții la prima ediție a Festivalului

Aspect de la ediția a VIII-a din acest an

lian Mărculescu _evocările, emoționante, fiind exprimate de prof. univ. dr. Radu Negoescu, cercetător științific dr. Gabriela Nițulescu și scriitorii George Coandă și Ion Iancu Vale și Emil Stănescu.

A urmat un ”Regal de literă, suflet și lacrimă” (moderatori Ion Iancu Vale și George Coandă) susținut de poeții, prozatorii și publiciștii: Ion Bratu, George Canache, Delia Staniloiu, Olguta Panturoiu, Domnica Vărzaru, Sebastian Drăgan, Ion Enescu-Pietroșița, Dan Gîju, Grigore

Grigore, Alexandru Manafu-Târgoviște, Emil Stănescu, Florea Turiac, George Ioniță, și bineînțeles și de cei doi moderatori. Lor li s-au adăugat poeții prezenți la prima ediție a Taberei revistei „Singur”, inițiată de poetul și editorul Ștefan Doru Dăncuș: Dana Banu (București), Adriana Lisandru (Brașov), Violetta Petre (Constanța), Mihai Cezar Popescu (București), Dan Șalapa (Drobeta Turnu-Severin), Victor Potra (București), Ștefan Ciobanu (București).

Au încântat minireci-

talul la chitară și vocal al Dianeî Chițescu și picturile inspirate semnate de Ion Roiban, Valentin Iordănescu și Vasile Neguș.

Cu acest prilej și-au lansat cărțile, recent apărute, Constantin Popescu (proză) și Neli Bucur (versuri).

La final, un juriu alcătuit din Radu Negoescu, Leonard Dicu, primarul Pietroșiței și scriitorii George Coandă și Mihai Popescu a acordat premiile de excelență ale ediției 2011 a manifestării literare dâmbovițene: pentru creație, octogenarului epigramist Ion Enescu-Pietroșița; pentru vocație, poetului Ion Iancu Vale (Târgoviște); pentru expresie literară poetei Adriana Lisandru (Brașov)

La Monumentul Eroului din centrul localității, participanții la festival au luat parte la un ceremonial de pomenire oficiat de preotul paroh Eugen Popescu, iar scriitorul Ștefan Doru Dăncuș a depus două frumoase ghivece cu flori.

Este demn de a fi reținut faptul că de la ediția a VIII.a, Toamna literară Pietroșițeană „Mircea Horia Simionescu” a fost ridicată la rang de festival național. Ceea ce, indubitabil, îi obligă uriaș pe organizatori.

Cetăți de Scaun a Țării Românești, în perioada 27-29 octombrie. Primele doua seri vor aduce pe scenă concurenți de la ambele secțiuni - creație și interpretare, iar prestația lor va fi evaluată de către juriu, a cărui președinte este marea soprană Felicia Filip. Din juriu mai fac parte maestrul Voicu Enăchescu (director Tinerimea Română), tenorul Florin Georgescu, compozitorul Ionel Tudor, compozitorul Ion Bârdan, scriitorul Iulian Filip și alte personalități din lumea radioului și a televiziunii. Trei mari voci pe aceeași scenă: Vlad Miriță, Florin Georgescu și Iordache Basalic

specific Peninsulei.

Loredana cântă la Gala Crizantemei de Aur 2011

Cea de-a 44-a ediție a festivalul se va încheia sâmbătă, 29 octombrie, cu Gala Laureatilor, unde câștigătorii vor culege laurii victoriei. Seara va culmina cu un spectacol de zile mari oferit de Loredana, una dintre cele mai iubite voci feminine ale României. Lori va susține la Târgoviște recitalul ZARAZA.

Crizantema de Aur este cel mai important și cel mai iubit festival dedicat romanței. De 44 de ani, acesta are loc fără întrerupere în Târgoviște, fosta Cetate de Scaun a Țării Românești. Festivalul este considerat a fi o emblema a muzicii românești și un simbol al culturii și valorilor autohtone.

Pe parcursul celor 43 de ediții care au avut loc până acum, personalități de marcă au onorat scena acestui Festival ca invitați, începând cu artista poporului Ioana Radu, Ileana Sărăroiu, Angela Moldovan, Gică Petrescu, Paraschiv Oprea, Ion Luican, Alexandru Arșinel și Stela Popescu. Crizantema de Aur este un festival care de-a lungul timpului a promovat valorile românești și cultura muzicală autohtonă. Actori de renume au trecut pe această scenă ca prezentatori: Ilinca Tomoroveanu, Traian Stănescu, Silviu Stănculescu, Mircea Albulescu, Eusebiu Ștefănescu, Natasa Rab, Adrian și Adriana Tîțien, Ștefan Velniciuc, Alexandra Velniciuc și Adrian Păduraru.

Cea de-a 44-a ediție a Festivalului Crizantema de Aur este organizată de Primăria Municipiului Târgoviște, Consiliul Local Târgoviște, Consiliul Județean Dâmbovița, Teatrul Municipal și Centrul Județean de Cultură.

Vocile României în recital la Târgoviște

Sorana Ioniță

Târgoviște, 20 octombrie 2011: Joi, 27 octombrie, va începe la Târgoviște cea de-a 44-a ediție a celui mai iubit festival dedicat romanței: Crizantema de Aur. Organizatorii festivalului au pregătit, pe lângă recitalurile concurenților și momente artistice ale unor mari interpreți români, de la soprana Felicia Filip la un recital de excepție al tenorilor Vlad Miriță, Florin Georgescu și al baritonului Iordache Basalic. Pe scena ediției de anul acesta vor mai urca și Ramona Bădescu ce va susține un recital de canțonete.

Marea surpriză a ediției de anul acesta este LOREDANA, ce îi va încânta pe spectatori cu show-ul ZARAZA în cadrul Galei Crizantemei de Aur 2011.

Festivalul se va desfășura pe parcursul a trei seri și va avea loc în sala de spectacole a Casei de Cultură a Sindicatelor din centrul fostei

Prima seară a festivalului va debuta cu concursul de interpretare și va continua cu secțiunea creație. În încheiere trei dintre cei mai mari și iubiți tenori români vor susține un recital de excepție. Pe scena vor urca târgoviștenii Florin Georgescu, Vlad Miriță și baritonul Iordache Basalic. Ramona Bădescu într-un recital surpriză în seara de fado șansonete și canțonete.

A doua seară a festivalului este dedicată genurilor muzicale apropiate romanței: fado, șansonetă și canțonete. Artiști din Italia, Franța, Rusia și Republica Moldova vor oferi un spectacol de neuitat într-o împletitură a valorii muzicale internaționale.

Surpriza serii va fi recitalul susținut de Ramona Bădescu, cunoscuta actriță și prezentatoare TV, ce locuiește în Italia de peste 20 de ani. Aceasta va oferi un spectacol de canțonete, un gen muzical

REGULAMENTUL FESTIVALULUI
 INTERNAȚIONAL DE POEZIE ȘI EPIGRAME
**„ROMEO ȘI JULIETA
 LA MIZIL”**

EDIȚIA A V-A, 2011-2012

FĂRĂ TAXĂ!

SECȚIUNILE CONCURSULUI:

POEZIE – maxim patru poezii

EPIGRAME – maxim patru epigrame

La concurs pot participa tinerii români de... orice vârstă și de pretutindeni !!!

ÎNSCRIERE: 25.08.2011– 30.12 2011.

Înscrierea se face pe www.romeojulietalamizil.ro sau prin poștă, pe adresa liceului:

prof. Laurențiu Bădicioiu, Liceul Teoretic „Grigore Tocilescu”, str. N.Bălcescu, nr.131, Mizil, Prahova, cod 105800, cu mențiunea: pentru „Romeo și Julieta la Mizil”, ed. a V-a.

PREMII TOTALE: 4000 DE LEI

Toți participanții și profesorii îndrumători primesc diplome și adeverințe de participare. După premiere edităm Antologia cu textele selectate ale concursului și o trimitem prin poștă celor selectați de juriul festivalului.

Tema impusă

MIZILUL - este pentru o singură epigramă.

Sugestii beletristice: Geo Bogza, 175 de minute la Mizil, I.L. Caragiale, O zi solemnă, George Ranetti, Romeo și Julieta la Mizil. Textele menționate sunt pe www.romeojulietalamizil.ro

Celelalte trei epigrame au teme libere. Textele nu trebuie să fi fost publicate până la data premierei, adică 30.01.2012. Un motto trebuie adăugat în FIȘA DE ÎNSCRIERE pentru ca, numai ulterior jurizării, concurentul să poată fi identificat.

Precizăm că pentru cei care nu au internet, materialele pot fi trimise prin poștă (adresa este menționată mai sus), semnate cu un motto, în același plic introducându-se încă un plic închis, pe care va fi scris același motto, în interiorul căruia va fi fișa de înscriere. Aceasta conține adresa, telefonul, ocupația și CNP-ul participantului.

Jurizarea în ianuarie 2011; premierea pe 30.01.2011, la Mizil, în Sala de Festivități a Liceului „Grigore Tocilescu”.

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII, TINERETULUI ȘI SPORTULUI
 LICEUL TEORETIC „GRIGORE TOCILESCU” MIZIL
**FESTIVALUL INTERNAȚIONAL
 DE POEZIE ȘI EPIGRAME**
www.romeojulietalamizil.ro

COMPONENTA JURIULUI:
 Prof. univ. dr. ing. Corneliu Berbente – epigramat
 Ion Busuioc – epigramat
 George Corbu – președinte al Uniunii Epigramiștilor
 Conf. univ. dr. Daniel Cristea Enache – critic literar, scriitor
 Corneliu Leu – epigramat
 Victoria Milescu – scriitor
 Emil Proșcan – primarul orașului Mizil
 Ioan Toderașcu – epigramat
 Ion Toderașcu – epigramat
 Prof. univ. dr. Titus Constantin Vîjeu – critic de artă, scriitor

INVITAT DE ONOARE:

 SOLOMON MARCUS

PREMIEREA PE 30.01.2012 LA LICEUL TEORETIC „GRIGORE TOCILESCU” MIZIL
 COORDONATOR DE PROIECT: PROF. LAURENȚIU BĂDICIOIU
 mail: badicioiu_laurentiu@yahoo.fr tel: 0744438247

Romeo și Julieta la Mizil
 2011 - 2012 ediția a V-a

PREMII ACORDATE
 MARELE PREMIU „GEORGE RANETTI” – 2000 RON
 PREMIUL „GRIGORE TOCILESCU” – 1200 RON
 PREMIUL „AGATHA BACOVIA” – 800 RON

PERIOADA DE ÎNSCRIERE: 30.08.2011– 30.12 2011
 CONCURȘII POT FI TINERI ROMÂNI... DE ORICE VÂRSTĂ, DE PRETUTINDENI

PARTENERI ȘI SPONSORI:

COMPONENTA JURIULUI:

Prof. univ. dr. ing. Corneliu Berbente
 vicepreședintele Clubului „Cincinat Pavelescu”

Corneliu Leu

scriitor, administrator al portalului
 cultural www.cartesiarte.ro

Conf. univ. dr. Daniel Cristea Enache

critic literar, scriitor

George Corbu

scriitor, președintele Uniunii Epigramiștilor
 din Romania

Conf. univ. dr. George Stanca

scriitor

Emil Proșcan

primarul orașului Mizil, scriitor

Ioan Toderașcu

epigramat

Ion Busuioc

epigramat

Prof. univ. dr. Titus Constantin Vîjeu

scriitor, critic de artă

Victoria Milescu

scriitor

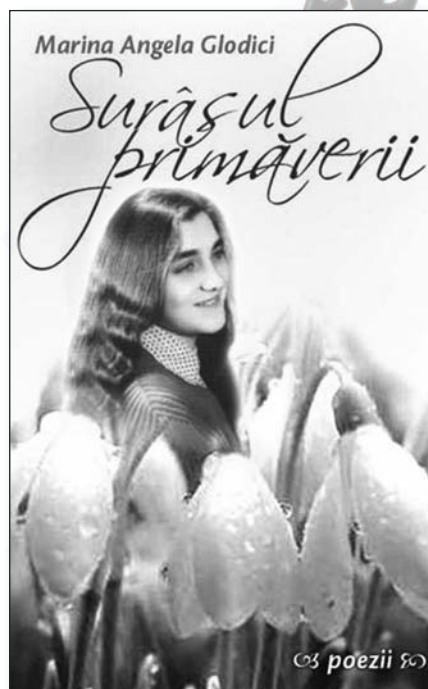
Coordonator proiect:

prof. Laurențiu Bădicioiu

tel. 0744438247,

e-mail: badicioiu_laurentiu@yahoo.fr

www.romeojulietalamizil.ro

Cărți noi în biblioteca revistei Climate literare

